

Univerzitet u Nišu / University of Niš
Filozofski fakultet / Faculty of Philosophy

NAUČNI SKUP
JEZIK, KNJIŽEVNOST, Moć
LANGUAGE, LITERATURE, POWER
CONFERENCE

Niš, 6. i 7. maja 2022.

Niš, 6th and 7th May 2022

KNJIGA SAŽETAKA
BOOK OF ABSTRACTS

LANGUAGE, LITERATURE, POWER

JEZIK, KNJIŽEVNOST, MOĆ
LANGUAGE, LITERATURE, POWER

Univerzitet u Nišu
Filozofski fakultet
Departman za anglistiku

University of Niš
Faculty of Philosophy
English Department

DOI: <https://doi.org/10.46630/rllp.2022>

Akademski odbor / Academic Committee:

- Prof. dr Vesna Lopičić, Filozofski fakultet, Prorektor Univerziteta u Nišu / Faculty of Philosophy, Vice-Rector of the University of Niš
- Prof. dr Biljana Mišić Ilić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Milena Kaličanin, Upravnik departmana, Univerzitet u Nišu / Head of Department, Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Dušan Stamenković, Prodekan za naučnoistraživački rad, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Vice Dean for Science and Research, Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Mihailo Antović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Vladimir Jovanović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Snežana Milosavljević Milić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Miloš Kovačević, Filološko-umetnički fakultet, Univerzitet u Kragujevcu i Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu / Faculty of Philology and Arts, University of Kragujevac / Faculty of Philology, University of Belgrade
- Prof. dr Sofija Miloradović, Institut za srpski jezik SANU / Institute for the Serbian Language at the Serbian Academy of Sciences and Arts
- Prof. dr Željka Babić, Filološki fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci / Faculty of Philology, University of Banja Luka
- Prof. dr Kristel Verdun, predsednik i direktor Centra za kanadske studije i profesor na Departmanu za britanske i kanadske studije, Univerzitet Maunt Alison, Kanada / Chair and Director, Centre for Canadian Studies, Department of English & Canadian Studies Program, Mount Allison University, Canada
- Prof. dr Jan Hovanec, Masarikov univerzitet, Brno, Češka / Masaryk University, Brno, Czech Republic
- Prof. dr Janina Vildfojer, Univerzitet u Groningenu, Holandija / University of Groningen, the Netherlands
- Prof. dr Janoš Kenjereš, Univerzitet Loran Etveš, Budimpešta, Mađarska / Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary
- Prof. dr Marija Krivokapić, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore / Faculty of Philology, University of Montenegro
- Prof. dr Elżbjeta Manjčak-Volfeld, Jagelonski univerzitet u Krakovu, Poljska / Jagiellonian University in Krakow, Poland
- Prof. dr Roberta Pjaca, Univerzitet u Saseksu, Velika Britanija / University of Sussex, Great Britain
- Prof. dr Slavka Tomaščíkova, Univerzitet Pavol Jozef Šafarik, Košice, Slovačka / Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Slovakia

Naučni skup

JEZIK, KNJIŽEVNOST, MOĆ
LANGUAGE, LITERATURE, POWER

Naučni skup
Conference
Niš, 06–07. Maj 2022.

KNJIGA SAŽETAKA
BOOK OF ABSTRACTS

Niš, 2022.

Organizacioni odbor / Organizing Committee:

- Prof. dr Natalija Jovanović, Dekan Filozofskog fakulteta, Univerzitet u Nišu /
Dean, Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Vesna Lopičić, Filozofski fakultet, Prorektor Univerziteta u Nišu / Faculty
of Philosophy, Vice-Rector of the University of Niš
- Prof. dr Biljana Mišić Ilić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of
Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Milena Kaličanin, Upravnik departmana, Filozofski fakultet, Univerzitet u
Nišu / Head of Department, Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Dušan Stamenković, Prodekan za naučnoistraživački rad, Filozofski
fakultet, Univerzitet u Nišu / Vice Dean for Science and Research, Faculty
of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Ivan Jovanović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of
Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Jasmina Đorđević, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of
Philosophy, University of Niš
- Doc. Dr Sanja Ignjatović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of
Philosophy, University of Niš
- msr Marko Mitić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, sekretar konferencije /
Conference Secretary, Faculty of Philosophy, University of Niš
- msr Miloš Milisavljević, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, sekretar konferencije
/ Conference Secretary, Faculty of Philosophy, University of Niš
- msr Dejan Pavlović, sekretar Departmana za anglistiku, Filozofski fakultet, Univerzitet
u Nišu / Department Secretary, Faculty of Philosophy, University of Niš
- msr Saša Trenčić, šef kabineta dekana, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu /
Head of Dean's Office, Faculty of Philosophy, University of Niš

Conference website:

<https://llconference.filfak.ni.ac.rs/home>

Conference email address:

llconference@filfak.ni.ac.rs

Zahvaljujemo se Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike
Srbije i Filozofskom fakultetu u Nišu na finansijskoj pomoći.

The Conference organisers gratefully acknowledge the financial support provided by
the Ministry of Education, Science and Technological Development of Serbia and
the Faculty of Philosophy in Niš.

PLENARNA PREDAVANJA
PLENARY LECTURES

Nadežda Silaški

nadezdasilaski@gmail.com

Ekonomski fakultet / Univerzitet u Beogradu

MOĆ I FUNKCIJE METAFORA U PANDEMIJSKOM DISKURSU

I tek površan uvid u javni diskurs zemalja zahvaćenih pandemijom virusa korona navodi na zaključak da su metafore predstavljale i još uvek predstavljaju moćan kognitivni i strateški komunikacioni instrument u rukama dominantnih učesnika u tom diskursu, u stanju da obuhvati različite aspekte ovog nezapamćenog globalnog događaja i da ih predstavi na željeni način. O tome svedoče i mnoga dosadašnja istraživanja metafora u pandemijskom diskursu (na primer, Musolff et al. 2022, Nerlich, 2020; Olza et al., 2021; Semino, 2021; Wicke & Bolognesi, 2020; Silaški & Đurović, 2022a, Silaški i Đurović, 2022b). Moć metafora proističe, između ostalog, iz njihove sposobnosti pojednostavljenja složenih i teško razumljivih pojava, ali i ogromnog ubeđivačkog potencijala, zbog čega su često, zahvalno i pouzdano retoričko oruđe u kriznim društvenim događajima, te obavljaju čitav niz funkcija u javnom diskursu. U radu se bavimo metaforama u pandemijskom diskursu u Srbiji, koji ovde definišemo kao diskurs političke elite i medicinskih stručnjaka ostvaren tokom 2020. i 2021. godine, i to najčešće kroz obraćanja političara preko sredstava javnog informisanja, odnosno lekara na redovnim sednicama tzv. Kriznog štaba (*primarni* pandemijski diskurs), ali i diskurs informativnih medija (*Danas, NI, RTS, Blic, Politika, Direktno, Mondo, NovaS* itd.), odnosno novinara, reportera i kolumnista, koji su prenosili, modifikovali ili tumačili izjave političara i medicinskih stručnjaka (*sekundarni* pandemijski diskurs). Izlaganje je smešteno u okvir *kritičke analize metafora* (Charteris-Black, 2004, 2019, 2021; Musolff, 2006, 2016, 2019; Musolff et al. 2022), i to onaj njen deo koji afirmiše *diskursni pristup* metaforama (Cameron et al, 2009; Semino, 2008, 2020, 2021), u kojem se metafore ne posmatraju izolovano od društveno-političkog konteksta u kome nastaju, već su njime uslovljene i oblikovane. Izborom ili promenom dominantne metafore ili metaforičkog scenarija (Musolff, 2016) moguće je uticati na način na koji javnost doživljava pojedine aspekte pandemije, a kritička analiza metafora omogućava da se ukaže na motive takvog izbora, te lakše dekonstruišu i kritički osvetle prikriveni slojevi pandemijskog diskursa. Analiza odabranog korpusa pokazala je da različite metafore (rata, sporta, prirodne sile, katastrofe, te mnoštvo nekonvencionalnih, kreativnih metafora) u pandemijskom diskursu obavljaju nekoliko strateški značajnih

i međusobno isprepletanih funkcija: od nezamenljivog sredstva afektivne manipulacije primaocima poruka, preko instrumenta kanalisanja percepcije i ponašanja javnosti u željenom smeru, do efektnog i snažnog mehanizma opravdanja kontroverznih postupaka vlasti u doba pandemije i ostvarenja političkih ciljeva, te sredstva za popularizaciju nauke i prenošenje laičkih verzija naučnog znanja širokoj publici. Takva njihova multifunkcionalnost još jednom dokazuje da su metafore moćno sredstvo oblikovanja željenih stvarnosti u skladu sa potrebama i agendama političkih elita i njihovim unapred definisanim političkim ciljevima, te da ni pandemijski diskurs, kao tipični predstavnik kriznog diskursa, u tom pogledu nije izuzetak.

Viorica Patea

vioricap@usal.es

Universidad de Salamanca

**„THE INTOLERABLE WRESTLE WITH WORDS“:
THE POWER OF POETRY IN TIMES OF NEED**

This paper will focus on the power of the word and the power of literature, beginning with the focus on the Romantic poets, for whom a poet was a creator of a universe. In American poetry, this idealistic belief in the function of literature is fundamental to Whitman's and Emerson's practice. In contrast, Poe expresses a darker view of the meaning of words and the quest for truth: he warns us of the dangers of misusing words and the fallacy of utopian thought. On the other hand, for Modernists such as Gertrude Stein, the motive to objectify words can turn them into arbitrary and autonomous signs. But T. S. Eliot is one of the few Modernists who will, paradoxically, return to the power of the word understood as a creative spirit. Whereas Eliot seems akin to Stein in the ways his avant-garde poem, *The Waste Land*, seems to destabilize the cogency of language and meaning, in truth, as a poet, he asserts the necessity of poetry to express faith and maintain the power of the word in potentially apocalyptic times. Similarly, in following Confucius in his later work, Ezra Pound insists on the importance of the *mot juste* for precise thinking: He uses the classical Chinese term, Ching Ming, the right name. In tracing this history among mostly American poets, the paper will also consider the role of the poet and try to address Hölderlin's question, "To what purpose poets in times of need?"

**PREZENTACIJE PO SESIJAMA
SESSION PRESENTATIONS**

Христина Аксентијевић

hristina.aksentijevic@filfak.ni.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Нишу

ЛИЦЕ И НАЛИЧЈЕ МОЋИ: ВЕРА НОБИЛИТАС И ДУБРОВАЧКА ВЛАСТЕЛА У УМЕТНИЧКОЈ ВИЗИЈИ МАРИЈЕ КАБОГЕ

Полазећи од идеологије дубровачког владајућег staleжа изграђене на подлози историјских околности, мита о пореклу и политичког програма хуманизма и ренесансе, рад истражује проблематизацију идеологеме моћи у сатиричној песми „Против дубровачког племства” („*Contro la nobiltà di Ragusi*”) Марија Кабожића (Кабоге). Кабогина сатирична оштрица експлицитно сведочи о ангажованој стваралачкој свести којом успева да уобличи фундаменталне појаве дубровачког градског живота, усмеравајући се на субверзију традиционалне слике моћног дубровачког племства 16. века. Успостављањем релације према тада актуелној друштвено-политичкој пракси и Кабожићевим личним сукобима са дубровачким властима, рад проучава Кабогину уметничку детронизацију властеле у светлу хуманистички засноване чврсте племићке етике, која фундамира врховну структуру моћи у Дубровнику, пратећи све нивое первертирања класичног нобилитетског обрасца. Утемељени методологијом новоисторичарских теорија, књижевноисторијски и културолошки аспекти истраживања усмерени су на испитивање корелације текста и извантекстове стварности, дате из угла једног од најконтроверзнијих људи дубровачког културног и јавног живота. Завршна разматрања сагледавају Кабожићеву сатиричну слику племства у ширем корпусу ренесансне и барокне друштвене критике.

Весна Анђелић Николенић

vesna.an@kpu.edu.rs

Криминалистичко-полицијски универзитет у Београду

Ивана Вилић

ivavilic@ff.uns.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Новом Саду

**ЈЕЗИК У СРПСКИМ, ЕНГЛЕСКИМ И ФРАНЦУСКИМ
ПОСЛОВИЦАМА И ИЗРЕКАМА**

Српски, енглески и француски језик поседују велики број пословица и изрека о речима, говору и језику. Иако су настале на различитим просторима и у различитим временима, оне језик приказују на сличан начин и у многим од њих уочавају се универзалне особине језика о којима говоре и савремене теорије прагматике и комуникације. Језик се у пословицама и изрекама у сва три језика дефинише као моћно средство комуникације (*Језик горе може посећи него мач; The pen is mightier than the sword; Un coup de langue est pire qu'un coup de lance*), али чију моћ, наизглед контрадикторно, надилази снага мудрог ћутања (*Ћутање је злато; Silence is golden; La parole est d'argent, le silence est d'or*). Пословице говоре и о човековој потреби да језик користи за интеракцију са другима, као и о делатном својству језика и његовим последицама (*Боље се поклизнути ногом него језиком*); језик је суштински везан за човека (*Човек се не бесједи познаје; Au plaisanter on connaît l'homme*) али су дела (невербална комуникација) једнако важан, ако не и важнији део од речи (*Actions speak louder than words*). Циљ рада је да одређени број пословица о језику, одабраних из релевантних извора, анализира кроз призму Остинове теорије говорних чинова, затим теорије комуникације Сербера и Вилсонове, Вацлавикове прагматике, али и Бернове трансакционе анализе, те да укаже на поруку коју оне упућују – да је језик моћно и важно средство комуникације, али да га ваља мудро и пажљиво користити.

Maja Antić

maja.stefanovic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

MOĆ NEMAČKOG DOKUMENTARNOG POZORIŠTA NA PRIMERU DRAME *ISTRAGA* PETERA VAJSA

U radu razmatramo složenu koncepciju nemačkog dokumentarnog pozorišta (nem. *Dokumentartheater*), koje se razvilo sredinom šezdesetih godina XX veka kao umetnički izraz zasnovan na istorijskim činjenicama i na autentičnoj građi. Središte teorijskog dela rada čine postavke Petera Vajsa iznete u eseju *Beleške o dokumentarnom pozorištu* (1968). Jedan od ciljeva postavljenih u ovom radu jeste da se ispita u kojoj meri Peter Vajs ostvaruje svoja teorijska načela u drami *Istraga. Oratorijum u 11 pevanja* (nem. *Die Ermittlung. Oratorium in elf Gasängen*) iz 1965. godine. Ova dokumentarna drama zasnovana je na zapisima sa sudskih procesa nacistima održanim u Frankfurtu u periodu od 1963. do 1965. godine i u duhu tradicije Brehtovog epskog pozorišta nastoji da osvesti čitaoca i podstakne ga na novo preispitivanje sudova. U drami je opisan put zarobljenika od trenutka smeštanja u koncentracioni logor *Aušvic*, pa sve do krematorijuma. Budući da drama nije prevedena na srpski jezik, cilj je da se ukaže na njen značaj kao na moćno sredstvo kolektivnog podsećanja i protesta protiv tabuiziranja i potiskivanja strahota Drugog svetskog rata.

Milica Bacić

milica.bacic@filum.kg.ac.rs

Filološko-umetnički fakultet / Univerzitet u Kragujevcu

THE INTERPLAY OF IMPOLITENESS AND POWER IN SERBIAN POLITICAL DEBATES – A CASE STUDY

The paper investigates the multidimensional interrelation between impoliteness and power in conversational exchanges in Serbian political debates. The main objective is to identify the specific face-aggravating impoliteness strategies that political opponents employ in their interactional moves in order to exert power over one another. The case study is conducted on an hour-long four-person debate on Serbia's energy system stability, broadcast on national television. The preliminary results indicate that, in between answering topic-related questions, the interlocutors engage in verbal power struggles by purposefully employing and combining a range of impoliteness strategies (e.g., conveying dislike for and disagreement with the other, challenging the other, being sarcastic, etc.), to the point where this behaviour obstructs the constructive debate. Individual interlocutors show preference for particular strategies, which they realise by repeating the same or similar expressions and re-contextualizing the previous interlocutor's words, all aimed at positive self-presentation and, more often, negative other-depiction. Furthermore, these moves and counter-moves form proper negativity cycles of reciprocal face-aggravating acts which illustrate the attack-defense dynamics and all-or-nothing nature of political debates. Overall, the research confirms that power is relational, dynamic, and contestable, as well as that impoliteness, as an intentional exercise of power, breeds impoliteness in social interaction.

Мирјана Бојанић Ћирковић

mirjana.bojanic.cirkovic@filfak.ni.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Нишу

МОЋ ВЕЛИКЕ ПРИЧЕ МЕМОАРА И АУТОБИОГРАФИЈЕ

У раду се истражује улога жанрова велике приче – мемоара и аутобиографије у процесу конституисања (наративног) идентитета аутора. У основи истраживања је савремени когнитивноратолошки (Пол Рикер) и когнитивнопсихолошки метод (Марк Фриман, Мајкл Бамберг) тумачења жанрова мемоара и аутобиографије са аспекта наративне рефлексије која, будући да се у одређеном степену канонски везује за наратив наведених књижевно-научних врста, док у савременим мемоарима и аутобиографијама често има превагу над фактографијом, доприноси схватању смисла неке значајне димензије ауторовог живота. Заступајући ову тезу, у раду улазимо у диспут са теоријама о чињеничној истини малих наратива (дневничких записа) и дисторзивности чињеница као омашкама и/или резултатима дубљих спознаја одређених догађаја и детаља, до којих доводи управо постојање дистанце чина писања од чиња дешавања приказаних догађаја. Резултат истраживања спроведеног кроз дијахронију когнитивноратолошких и когнитивнопсихолошких теорија, те на примеру конкретне мемоарске и аутобиографске грађе показујемо, тачније потврђујемо моћ велике приче и наративне рефлексије у спознаји дубље истине о свом (и туђем) идентитету.

Boryana Bratanova

b.bratanova@ts.uni-vt.bg

Faculty of Modern Languages / St. Cyril and St. Methodius University
of Veliko Tarnovo, Bulgaria

THE LINGUISTIC POWER OF CONNOTATIONS: THE CASE OF *SILENCE* IN ENGLISH AND ITS BULGARIAN COUNTERPARTS

The popular English saying ‘Silence speaks louder than words’ refers to communicative situations where failure to express meaning through words results in silence, which might be more meaningful than the words themselves. Semantically, the lexeme ‘silence’ denotes either the lack of sounds or the lack of words, both of which might be quite meaningful with reference to the particular context of situation. The multifaceted lexeme ‘silence’ displays a vast array of connotations conveyed mostly by modifiers, which form fixed collocations with the head noun. The paper studies collocations with the noun ‘silence’ and its cognates with the aim of exploring the linguistic power of connotations to convey meaning when the head noun actually denotes the lack of meaningful linguistic units. The initial hypothesis is that in its meaning of lack of words, the lexeme ‘silence’ displays mostly negative connotations correlating with the communicative strategy to avoid verbal interaction and personal involvement in cases of predicament and disconcerting circumstances. The stated research hypothesis is tested against The Coronavirus Corpus, which contains linguistic units referring to the ongoing pandemic situation. The choice of the corpus is motivated by the fact that the collocations containing the word ‘silence’ in it are mostly used to designate the current situation of concern worldwide. The grave topic of the pandemic naturally triggers speech acts of silence and provides the linguistic environment to study the connotations activated in such communicative situations. The Bulgarian counterparts of the English ‘silence’ are the lexemes ‘тишина’ referring to the lack of sounds and ‘мълчание’ referring to the lack of words. The paper explores the connotations of the respective Bulgarian lexemes in comparison to the English ‘silence’ but also highlights the additional connotations that the two Bulgarian lexemes and their cognates exhibit. The study is expected to shed light on the issue of the power of silence in its linguistic and social aspects with reference to both verbal and non-verbal communication.

Ruth Breeze

rbreeze@unav.es

Instituto Cultura y Sociedad / Universidad de Navarra

POWER, GEOPOLITICS AND ACADEMIC CITATION

Publication is essential to building an academic career, and in an increasing number of countries worldwide, there is a strong incentive for humanities and social science researchers to publish mainly or only in English. Global pressures mean that researchers in Spanish linguistics or Dutch history need to prepare their publications in English, regardless of whether their first or principal readership is capable of reading their work in Spanish or Dutch. It might be imagined that this trend would have the side-effect of bringing research in those languages to a wider audience, as researchers from Spanish or Dutch discourse communities would feel the need to cite other members of those communities who publish in their first language. However, some previous investigation suggests that this is not the case. In this paper, I investigate the citation practices of ten top-rated journals in the social sciences, and establish that authors from expanding circle countries rarely cite work published in languages other than English. These results are discussed in terms of the global power balance and international publishing industry, with consideration of the risks of knowledge and language loss. I conclude with some positive suggestions for journal editors.

Mirosława Buchholtz

mirabuch@umk.pl

Faculty of Humanities / Nicolaus Copernicus University, Toruń

THE POWER OF WORDS ACROSS LANGUAGES AND CULTURES: HENRY JAMES IN POLISH TRANSLATION

Henry James (1843-1916) distrusted and defied translation. In a letter to the French translator Auguste Monod of September 7, 1913, he compared translation to an effort “though a most flattering one” to detach flesh from bones. In other words, he seemed to conceptualize translation as a murder, a gruesome act performed – to make things even more perverse – in the name of respect or admiration. This presentation focuses on three translations of *The Turn of the Screw* into Polish and addresses the question of whether they “murder” James’s text or give it a new lease of life. It seems necessary in this context to consider the status of this text within James’s oeuvre and his own effort to translate his art into a popular genre of horror or ghost story. For over half a century there was only one Polish translation of *The Turn of the Screw* by Witold Pospieszala (1959), which pulled the story towards the genre that James played with. In 2015 the author and translator Jacek Dehnel queered the original text to suit his own artistic aims. As Dehnel posed more problems than he resolved, in 2019 translator Barbara Kopeć-Umiastowska offered her own feminine, if not feminist, reading of James’s challenging narrative.

Floriana Carlotta Sciumbata

fsciumbata@units.it

Department of Legal, Language, Interpreting and Translations Studies /
Università degli Studi di Trieste

TITLES ASSOCIATED WITH POWER IN A CORPUS OF FICTIONAL WORKS IN ITALIAN (XIX-XX CENTURY)

Power is often associated with specific words, such as noble and ecclesiastical titles, or military ranks. Such titles are granted for different reasons (honour, merit, or hereditariness), and they determine possessions, define hierarchies, allocate powers, and grant special statuses. This proposal, still ongoing, will explore how words and titles related to power changed throughout the last two centuries, by using a corpus of fictional prose written by Italian authors and translated from other languages between 1800 and 2005 (~8,000,000 words, details in Ondelli 2019). Both quantitative and qualitative methods will be used. First, the titles and words related to power are scraped by using automatic methods and tools freely available on the Internet (e.g. Wikidata). The corpus is later parsed to get a list of lemmas and PoS/morphosyntactic information. Then, trends in the use and frequency of power-related words in different time periods, original/translated works, and source languages will be investigated: they will be discussed during the presentation, along with the results of a more qualitative analysis to observe words in context. The data will be useful to shed some light on how the definition of time changed over time. Ondelli, S. (2019).

Nikolina Čanović

nikolina.canovic@gmail.com

Filološki fakultet / Univerzitet Crne Gore

MOĆ PUTOPIISA REBEKE VEST I NJEGOV UTICAJ NA RAZMIŠLJANJE O BALKANU

Predmet rada je moć djela Rebeke Vest *Crno jagnje i sivi soko*, koji se može smatrati svojevremenim izvještajem o Balkanu kojim je Vestova nastojala da ostvari vezu i razumijevanje između naroda Britanije i Balkana. Junakinju ovog djela predstavlja autorka, strankinja koja se otkriva unutar ovih pejzaža i kultura. Cilj ovog teksta je da se opiše koliku je moć spisateljica Vest pokazala putem svoje riječi pokušavajući da razumije složenost prilika na Balkanu uz istovremeni pokušaj razumijevanja uloge žene. Potreba Vestove za jasnoćom i razumijevanjem navela ju je da sama istraži region i da otkrije da li je takva kohezija moguća, kako se stvaraju nacionalni identiteti i gdje žene pripadaju u tim konstrukcijama. Ovo djelo može se smatrati i apelom zapadnom svijetu da pokuša da razumije druge ljude i uspostavlja Rebeke Vest vrlo jasno kao subjekat, koji piše, priča i doživljava putovanje i vidi rezultate njenog istraživanja. Ženski ep može postojati kada se motivi i ishodi putovanja na disidentski način prikazuju patrijarhalnoj sredini u kojoj su nastali. Ta sredina bila je povoljna za održavanje i rast moći koja je bila u rukama muškaraca, odnosno gospodara, kolonizatora. Jagnje, pri tome i crno, predstavlja moćan simbol dvostruke podjarmljenosti marginalizovanog naroda, a, sa druge strane, sivi soko predstavlja simbol slobode, veličine i nade. Ovaj članak će pokazati da je *Crno jagnje i sivi soko* putovanje daleko od mejnstrim društva, ali i naglasiti da uprkos ovom cilju, moćna riječ ovog djela i dalje funkcioniše unutar sistema protiv kojeg se bori, kojeg na kraju pobjeđuje i nadvladava. Dakle, objasnićemo na koji način je jedna strankinja putem svog djela, odnosno pisane riječi, uspjela da razbije određene predrasude i stereotipe i izmijeni mišljenje zapadnih naroda o balkanskom narodu, konkretnije ženama, kao divljim, neobrazovanim i nemoćnim.

Александра Чебашек

aleksandra.cebasek@filum.kg.ac.rs

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

ДА ЛИ „РЕЧИ РАЗБИШЕ МАГИЈУ“? СИМБОЛИЧКА И СЕМАНТИЧКА МОЋ РЕЧИ *ФРУЛА*, *ВРЕТЕНО* И *ЦРНИ(ЛО)* У *НОВОМ ЈЕРУСАЛИМУ* БОРИСЛАВА ПЕКИЋА

Основна намера рада јесте испитивање моћи речи *фрула* (*свирала*), *вретено* и *црни(ло)* у збирци готских прича *Нови Јерусалим* (1988) Борислава Пекића. Кроз пет прича, наведене речи у Пекићевом поетском дискурсу појављују се у различитим контекстима – директно и индиректно. Ако је, према Фукоу, један дискурс културолошко конструисана репрезентација реалности, рад настоји да продре у начине културолошког и симболичког конструисања приповедне матрице *Новог Јерусалима* указивањем на моћ речи које истовремено стварају значења и прожимају читав наратив. Семантичка моћ речи биће тумачена на основу неколико речника симбола (*Речник симбола* Ж. Шевалије, А. Гербран (2004), *Речник симбола* Х. Бидерман (2018), *Dictionary of Symbols* J. C. Cirlot (1990), итд.). Симболичка моћ наведених речи, уз своје варијације, транспонује се кроз (митску) прошлост, садашњост и будућност – односно од 1347. до 2999. године. На основу издвајања ових речи и посматрања њихове дискурзивне моћи којом најпре објумљују смисао прича, а потом и смисао *Новог Јерусалима* у целисти, настојимо да укажемо на Пекићеву симболичку манипулацију речима, односно на начине којима моћ речи манипулише дискурсом усложњавајући његову семантику. Другим речима, варирајући наведене речи из приче у причу, мењајући им временски и наративни контекст, аутор њима манипулише додељујући им симболична значења. Тиме је и њихова семантика – у зависности од контекста – различита. Са друге стране, моћ којом наведене речи прожимају и делују на поетски дискурс *Новог Јерусалима* читање отвара ка симболичном, фолклорном и магијском тумачењу Пекићевог текста.

Ifeta Čirić-Fazlija

ifeta.ciric@ff.unsa.ba

Nejla Kalajdzisalihović

nejla.kalajdzisalihovic@gmail.com

Faculty of Philosophy / University of Sarajevo

PERSUASIVE SPEECH AND POWER PLAY IN PINTER'S *MOUNTAIN LANGUAGE*

In the introduction to his *The History of Sexuality: Volume I* (1979) Michel Foucault defined power, inter alia, as “strategies in which [force relations] take effect” (334). Foucault insisted that power relations are calculated and that in various strategies “multiplicity of discursive elements can come into play” (340). Hence, in order to fully understand power play in discourse “the variants and different effects” (340) have to be analysed. This paper analyses power play, speech impact and speech strategies in *Mountain Language* (1988), Harold Pinter’s one-act drama in which prison officials, exercising power over inmates and their visitors, employ various tactics of control and subjugation. By examining discursive strategies in the play, the paper aims to illustrate speech impact caused by “conduct-regulating” persuasion and (linguistic) violence, and the fact that persuasive power may be carried out by means of persuasion as a speech strategy which does not equal argumentation since power relations are “intentional and non-subjective” (Foucault 335). Therefore, the paper will also reflect on the psychological categories of persuasion as observed in literary theory (Foucault 1979) and psycholinguistics through the study of speech impact on the consciousness of the interlocutors and its wider impact in discourse (Avetisyan 2015; Gorin 1994).

Irena Dimova

irenadi@abv.bg

Faculty of Classical and Modern Philology / Sofia University „St. Kliment Ohridski“

DEPICTIONS OF ENGLISH IN BULGARIAN ELT MATERIALS AND THEIR POTENTIAL TO EMPOWER LEARNERS FOR GLOBAL COMMUNICATION

The development of English into an international language, its pluralistic character and diverse contexts of use bring to the fore the need to prepare students to deal with the variability of the language and participate in global communication, i.e. interaction among speakers of different linguistic and cultural backgrounds. The teaching materials used in the EFL classroom serve an important function in this process. The present paper focuses on the context of the Bulgarian English-language classroom and explores whether the teaching materials used there are EIL-informed, that is, whether they acknowledge the world status of English and empower students to acquire the ability to cope with its heterogeneity. More specifically, this study focuses on several popular English-language textbooks employed in the Bulgarian cultural context, looks at the representations of the English language they offer and examines the power of these depictions to build into students EIL-inspired abilities and mindset. The results of the analysis reveal mostly monolithic representations of English which present the language as homogeneous and contain little information about its linguistic, functional and cultural diversity. Such representations appear to be powerless when it comes to making students familiar with the heterogeneous character of English and able to function well in international communicative encounters. This paper concludes by suggesting possible ways of strengthening the EIL focus of the teaching materials used in the Bulgarian EFL classroom.

Rastislav Dinić

rastislav.dinic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

CIVILITY, POWER AND PARLIAMENTARY DEBATE IN A FAÇADE DEMOCRACY

The Parliamentary Code of Conduct, recently adopted by the Serbian National Assembly, requires that MPs act in accordance with the norms of civility and prescribes penalties for those who do not comply with these norms. While its defenders from the ruling majority claim that the Code will “civilize” the Parliament, its detractors from the opposition and the civil society claim that it might be used as a weapon against political opponents. In this paper, I argue that this disagreement can be resolved through philosophical analysis of the role of civility in public debate. On the one hand, civility is supposed to neutralize the effects of power on reasoned discussion, and therefore increase the quality of democratic deliberation. On the other, civility requires specific circumstances in order to be effective, and if these requirements are not fulfilled, following the norms of civility might have exactly the opposite effect – suppressing minority viewpoints and further entrenching previously existing power imbalances. As I will argue, in Serbia, which is currently considered to be only a façade democracy, these requirements are not met. Therefore, imposing a duty of civility can only further diminish the quality of democratic deliberation in parliament.

Kristýna Dufková

kristyna.dufkova@seznam.cz

Faculty of Arts / Masaryk University in Brno

MULTILINGUAL FILMS AND THE EXPRESSION OF POWER THROUGH WORDS AND IMAGES

A language as an entity used in communication within a particular community of people may have a stronger or weaker status depending on the status, political and economic power of the language community that uses it. Such multilingual situations are also reflected in films. The use of different languages does not merely introduce the audience to the linguistic situation in which the action takes place. Multilingualism in films is not only used to portray cultural and linguistic diversity, or to generate problems or to produce humorous scenes. The use of one or the other language in a communicative situation in a film can evoke a relationship between the stronger and the weaker, the more powerful and the more powerless among the characters and language societies. My study focuses on the expression of power in multilingual films originating from the South Slavic area, namely I analyse the communicative situations in *To the Hilt* (2014), *The Third Half* (2012), *Punk is not Dead* (2011) and *The Tour* (2008).

Tatjana Dumitrašković

tanjadumi@yahoo.com

Faculty of Education / University of East Sarajevo

THE POWER OF WORDS IN SHAKESPEARE'S *JULIUS CAESAR*

The assassination of Caesar has been the greatest event in the political history of Western civilisation with enormous political consequences. However, Shakespeare is interested in showing how soldiers are at the same time successful politicians who manipulate ordinary people in order to achieve their own goals. Discussing the connection between rhetoric and power, some scholars like Gaily Green and Kim Ballard argue that rhetoric in *Julius Caesar* is essential for the central political concerns, characterisation and culture. They also think that Shakespeare implicitly criticises rhetoric and language that hide moral and political truth. Using specific language and manipulating symbols are sure means of gaining political power in the play. Posthumous speeches provide Brutus and Antony with an opportunity to convince people of the value of their own ideology. In Brutus' speech, everything is neatly placed in easily defined categories and Caesar's murder is described as the result of the conspirators' efforts to maintain order in Rome. Antony's speech is subversive. He portrays the instability of ideology using Brutus' words in an ironic context. The importance of rhetoric and manipulation of various symbols is essential.

Borjanka Đerić Dragičević

borjanka.djeric@gmail.com

Medicinski fakultet / Univerzitet u Istočnom Sarajevu

MOĆ ISKAZANIH, ALI I NEISKAZANIH, RIJEČI: POLIFONIJSKA NARATIVNA ISTINA *IZVAN SVIJETA*

Savremeni britanski pisac Grejam Swift u svojim romanima nerijetko ističe moć izgovorenih riječi nasuprot moći neizgovorenih; postmodernistički problematizuje pouzdanost izgovorenih riječi/iskaza, okarakterisanu sveprisutnim nepovjerenjem prema opšteprihvaćenom viđenju lične, ali i kolektivne, istorije. Cilj istraživanja ovog rada jeste odgovoriti na pitanje u kojoj mjeri riječi postaju moćno sredstvo stvaranja sopstvene, a i tuđe, realnosti, ali i budućnosti. Swiftov roman *Izvan svijeta* (engl. *Out of this World*, 1988) obilježavaju suprotstavljene a neizgovorene riječi – narativna polifonija oca i kćerke čiji cilj jeste prekidanje desetogodišnje tišine, ljutnje, otuđenosti. Bahtinov koncept polifonije, tj. višeglasja, u romanima primjenjen je i u ovom romanu – veliki broj neslivenih, suprotstavljenih, izgovorenih, ali i neizgovorenih, riječi stvara jedan postmodernistički mozaik u kome još jednom čitaoci mogu jedino pokušati odgonetnuti pravu istinu. Riječ i protivriječ (očev i kćerkin iskaz) naliježu jedna na drugu i stapaju se u jedan iskaz, što dovodi do bahtinovski intenzivne i oštre aritmije protivrječnih glasova. Ističe se ljekovita, oslobađajuća moć riječi, kao i potreba za opraštanjem. Swiftovi junaci nose ožiljke svoga doba, ali se u isto vrijeme grčevito bore kako bi ih zaliječili, kako bi se vratili normalnom životu. Sveprisutno otuđenje vapi za pomirenjem – a konačno izgovorene, godinama prećutkivane riječi oblikuju jednu, možda ipak srećniju budućnost.

Андријана Ђордан

andrijana.djordan@alfa.edu.rs

Факултет за стране језике / Алфа БК универзитет

ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКА МОЋ И ЈЕЗИЧКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ: МЕНАЏМЕНТ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКО ЛИДЕРСТВО

Основне дефиниције језичке политике и планирања виде ову делатност као организовану, циљану и дугорочну активност институција државе у одабиру језика који ће добити статус званичног у одређеном политичком ентитету; активности на пољу корпуса одабраног званичног језика, као и одабир језика на којем се реализује образовање и језика који се изучавају у образовању. Схваћена на овај начин, језичка политика и планирање представља делатност која је директно условљена институционализованом друштвено-политичком моћи и делује с врха хијерархијске лествице наниже, односно корелира са менаџментом језика. Пракса, пак, јасно препознаје језичку политику и планирање која делује изван институција државе и у супротном смеру – од заинтересованих говорних заједница навише, које, ради реализације својих комуникативних потреба, стварају језичке праксе, неретко непрепознате од стране званичних језичких планера. Полазећи од основних дефиниција језичке политике и планирања (од Хаугена (Haugen, 1959) до данас (нпр. Филиповић, 2009; Рисенто (Ricento, 2000)) и разјашњења појма менаџмента језика Сполског (Spolsky, 2009), у овом раду покушаћу да додатно образложим и оправдам појаву њему комплементарног концепта језичког лидерства (преузетог из теорије комплексности (Вajtли (Wheatley, 2004), Кира и Ван Ејнатен (M. Kira & F. M. Van Eijnatten, 2006), Ул-Бин и др. (M. Uhl-Bien, R. Marion & B. McKelvey, 2007)), чијим увођењем би ексклузивна моћ језичких менаџера/планера у креирању језичких политика морала бити доведена у питање и прерасподељена.

Jasmina Đorđević

jasmina.djordjevic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

Esther Monzó-Nebot

monzo@uji.es

School of Humanities and Social Sciences / Universitat Jaume I

**THE POWER OF INADEQUATE LANGUAGE
REPRESENTATION IN LEGAL PROCEDURES:
MONOLINGUALISM AGAINST HUMAN RIGHTS**

International instruments have long recognized the power of languages and established measures to mitigate and prevent the harm of language deprivation. Indeed, linguistic rights have increasingly been recognized as human rights. In a number of contexts, the effective realization of the most basic linguistic rights depends on the translation from a minority to a dominant language. Legal proceedings are an example, and the European Convention on Human Rights (Article 6) enshrines the right to interpretation and translation for those who do not speak or understand the language of the proceedings. However, monolingual ideologies still loom large on societies, resulting in a number of inadequacies that deprive the speakers of languages socially classified as minor of the necessary resources to enjoy their rights. This contribution will tackle two different contexts: Kosovo and the Valencian country. Despite the legal obligation to avoid discrimination of speakers of non-dominant languages, judiciary practices discourage and endanger the maintenance and development of regional and minority languages in both settings. This presentation addresses the lack of maturity of judiciary translation policies focusing on the accuracy, quality, and availability of translation, or lack thereof. In that way, we will show that from translator training to quality standards, societies' preparedness vis-à-vis their increasing diversity requires improvement.

Elgoni Nikolla

nikolla.elgoni@gmail.com

Sofia University „St. Kliment Ohridski“

**THE POWER OF PERFORMANCE: *THE LITTLE FOXES*,
A PROCLAIMED PLAY IN THE BALKANS, AND SAFELY
FORGOTTEN IN ALBANIA**

The aim of this paper is to put emphasis on the staging of *The Little Foxes* in Albania before the collapse of communism. Lillian Hellman's *The Little Foxes* was first staged in Skampa Theater in Albania as late as 1989, much later than in all the other neighbouring countries. Bulgaria, Slovenia, Serbia, and Croatia had welcomed the proclaimed American playwright not only through this play but many others since the 1940s and the 1950s. By looking at the variety of theatrical materials, such as the translated script, theater program, and post-production reviews, this paper aims to answer the following questions: Why did Lillian Hellman arrive so late in Albania through *The Little Foxes* compared to the neighboring countries? Why was this play chosen to be staged? Was it due to the critique of the American way of life, the need to point out the greed of certain important families in the American South that the anonymous critics in the theater of the time chose to bring this play to the Albanian stage? For the purpose of this analysis, I will make use of Patrice Pavis' *The Hourglass of Culture* and Lawrence Venuti's Translation Theory.

Vladimir Figar

vladimir.figar@filfak.ni.ac.rs

Marta Veličković

marta.velickovic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

THE POWER OF IMAGE SCHEMAS IN STRUCTURING THE POLITICAL DISCOURSE OF DAILY NEWSPAPERS

The paper aims to (i) provide a reliable procedure for image schema identification in discourse, and (ii) explore the power of such schemas in structuring the political discourse of daily newspapers. The analyzed sample included three articles from American and British (3,922 words), and four from Serbian daily newspapers (3,759 words). The procedure for schema identification included the following steps: (i) reading the entire article for comprehension, (ii) identifying words or phrases potentially linked to specific image schemas, and (iii) evaluating such words or phrases against the identification protocol designed based on Johnson (1987), Lakoff (1987), Mandler (1992), Cienki (1997), and Clausner and Croft (1999). The identification was conducted in two passes, by eight analysts. The protocol was then evaluated for reliability, following similar guidelines outlined in MIPVU (Steen et al. 2010). The role of schemas in discourse was then explored following the main guidelines of critical discourse analysis (e.g., Charteris-Black 2004). The preliminary results suggest the dominance of CONTAINMENT, PATH, and FORCE schemas. CONTAINMENT schemas predominantly performed a cohesive function, while PATH and FORCE schemas afforded dynamic scaffolding for the construction of complex concepts and elaborate situations and interactions. The powerful role of schemas in discourse was evident both in individual occurrences and in clusters.

Милана Гајовић

milanagajovic@gmail.com

Филолошки факултет / Универзитет у Београду

**МОТИВ ДЈЕЧЈЕ ТРАУМЕ У ЗБИРЦИ ПРИЧА
МЛИЈЕЧНИ ЗУБИ Л. БАСТАШИЋ: (НЕ)МОГУЋНОСТ
ДОСТИЗАЊА СОПСТВА**

У збирци прича *Млијечни зуби* Л. Басташић тематизују се трауме у току одрастања у патријархалној култури насиља, у којој се афирмишу снага и „ирационални ауторитети” (Е. Фром). Највећи дио прича за тему има широк спектар насиља (психичко и физичко) које над дјецом спроводе родитељи и родитељске фигуре, као и потребу да се о дјечјим траумама проговори како би њихова интеграција била могућа. У том контексту фикција постаје простор у оквиру ког дијете, као најбеспомоћније биће, има језичку моћ да трауматске садржаје своје свијести уобличи у кохерентан наратив ради њиховог превазилажења. Језик је кључно средство у признавању искуства жртве и гаранција успостављања Другости (Дериде), која се супротставља ригидном патријархалном и религијском дискурсу моћи, заснованом на неупитној послушности ауторитетима. Отуд се моћ језика врхуни у његовој способности да освјетљава страшну истину жртава и да проширује границе људског искуства кроз саживљавање с Другим.

Mejsun Garajbe Simonović

mey_gar@yahoo.com

Filološki fakultet / Univerzitet u Beogradu

ARAPSKI JEZIK – SAKRALNI I SEKULARNI SEMANTIČKI EHO U PROCESIMA KOLONIZACIJE I DEKOLONIZACIJE

U radu se analizira semantička slojevitost sintagme *arapski jezik* iz perspektive različitih predstava o arapskom jeziku kao moćnog sredstva u oblikovanju identiteta onih koji se ubrajaju u njegove govornike i, samim tim, onih koji se nazivaju „Arapima”, bez obzira na nacionalna osećanja. Raznolike asocijacije na arapski jezik kod ove heterogene, gotovo amorfnе, govorne zajednice nastale su usled ideoloških nanosa u dijahronijskom i sinhronijskom smislu, od jezičke privrženosti, preko monoglotne ideologije, pa sve do odsustva konzistentne glotopolitike u teoriji i praksi. Brojne idu u korist prestiža ili makar očuvanja (standardnog) arapskog jezika: jezik kojim se osvaja (počevši od VII veka), jezik koji preživljava na račun liturgijske funkcije (posebno od XV veka), jezik koji se rehabilituje i oživljava (tokom XIX veka), jezik kojim se vrši kulturna i politička dekolonizacija (od kraja XIX do sredine XX veka), jezik panarabizma i panislamizma (druga polovina XX veka), a kao konstanta – sakralni jezik, „jezik *Kurana*”. Nasuprot tim semantičkim menama, on se ujedno posmatra i kao sredstvo kulturne hegemonije kojim se marginalizuju njegove kolokvijalne varijante, a posebno manjinski jezici – time i nacionalni identiteti – zbog čega ga neki smatraju uzrokom unutarjezičkog i međujezičkog lingvicizma. Naposljetku, u radu se dodatno razmatraju etikete nadenute arapskom jeziku spolja, kao manifestacije neokolonijalnog (zapadnog) delovanja i jezičkog imperijalizma u arapskom svetu. U tom smislu, arapski se projektuje kao „jezik islama”, poistovećen s fundamentalizmom i ekstremizmom, a tek sekundarno „prihvata” kao zvanični jezik pojedinih zemalja.

Мирјана Гочанин

mgocanin021@gmail.com

Институт за српски језик САНУ

О ЛЕКСЕМАМА *МОЋ*, *НЕМОЋ* И НЕКИМ ЊИХОВИМ ДЕРИВАТИМА У РЕЧНИКУ САНУ

Предмет овога рада представља најпре сагледавање антонимских лексема *моћ* и *немоћ* са семантичког аспекта на материјалу Речника САНУ, а онда и утврђивање њиховог творбеног потенцијала, односно могућности да као творбени елементи (мисли се на творбене основе) учествују у грађењу других лексемских јединица. На основу спроведене анализе показаће се семантичка структура одредничких речи кроз остварене реализације, биће установљено који су творбени модели заступљени, а чини се да би било интересантно у форми паралеле упоредо посматрати лексему *моћ* и неке њене деривате, с једне стране, и лексему *немоћ* са неким својим дериватима, с друге стране.

Admir Gorčević

agorcevic@np.ac.rs

Departman za filološke nauke / Državni univerzitet u Novom Pazaru

DYSPHEMISM AS A POWERFUL WEAPON IN SERBIAN DAILY NEWSPAPERS

Euphemisms, or terms that replace language that may be offensive or uncomfortable to interlocutors, are an inextricable feature of contemporary discourse, particularly in print media. Dysphemisms, on the contrary, are powerful and highly effective expressions with negative characterisation, locution and illocution, and are becoming one of the more important concerns in the study of discourse analysis since they significantly impact a daily language use. Newspaper readers are directly exposed to them. The chosen research model in this study is based on Allan's and Burridge's (1991) theoretical framework on dysphemisms. The use of euphemisms and dysphemisms, both of which develop as a result of taboos, demands pragmatic competence, which includes the understanding of interlocutors' social status, cultural knowledge, and linguistic competence and performance. The study begins by assuming that, regardless of editorial policy, Serbian daily newspapers include dysphemisms in various degrees of intensity. The purpose of this research is to identify these expressions in the corpus, and to determine their sociolinguistic context. The corpus consists of daily newspapers published online – Politika, Večernje novosti, Danas, Nova, Blic, Kurir, Informer, and Alo. The findings confirm that dysphemisms are found in every daily newspaper, and that journalists and editors of lower-quality newspapers (tabloids) utilise them more frequently, often in a sensationalist manner.

Vladislava Gordić Petković

vladislava.gordic.petkovic@ff.uns.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Novom Sadu

MOĆ PAMĆENJA I ZABORAVA KAO NARATIVNI I KULTUROLOŠKI IMPERATIV SAVREMENE PROZE

Rad će se na primeru dela savremenih srpskih i američkih autorki pozabaviti tezom da moć da se u ritualima pamćenja i zaborava procesuiru individualna i kolektivna prošlost presudno određuje adaptacijska iskušenja sadašnjosti. U svetu književnog dela, moć pamćenja i zaboravljanja oblikuje narativ koji će pomoći da se relevantne vrednosti i ideje artikulišu u kulturnoj praksi, o čemu govori i antropolog Džon Levit kada ukazuje na to da emocije izražavamo u specifičnim društvenim kontekstima: one su konstruisane u okvirima kulture, kao „iskustva naučena i izražena (...) posredstvom sistema znakova, verbalnih i neverbalnih”. Viđene kao ekspresivne i lične ili pak diskurzivne, performativne, pragmatične i socijalne, emocije u Levitovoj studiji *Značenja i osećanja u antropologiji emocija* (engl. *Meaning and Feeling in the Anthropology of Emotions*) bivaju jasno povezane sa različitim društvenim kontekstima moći. Istražujući teme traumatičnih gubitaka i nasilja, romani Ane Vučković, Toni Morison i Amber Tamblin narativizuju različite strategije pamćenja i zaboravljanja, koje zavise od širokog spektra emocija, ali najviše od strukturisanja moći u odnosu na tok lične istorije. Lirski roman Ane Vučković *Yugoslav* istražuje bol ličnog i kolektivnog gubitka, dok američke spisateljice Toni Morison i Amber Tamblin svaka u svom debitantskom romanu (*Najplavlje oko* i *Bilo koji muškarac*) kombinuju ispovest i interakciju kako bi predstavile kulturno i socijalno (ne)utemeljenu svest o psihofizičkom nasilju, o silovanju kao zločinu čija žrtva može biti bilo ko, bez obzira na pol i poreklo.

Sanja Ignjatović

sanja.ignjatovic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

THE POWER OF HUMOR IN TEA MUTONJI'S *SHUT UP YOU'RE PRETTY*

Drawing on the idea that the phenomenological exploration of the female identity necessarily draws on the subversion of the mainstream discourse and the economic, social and cultural context, this paper deals with instances of humor in the short story collection *Shut Up You're Pretty* (2020), authored by Tea Mutonji, a Canadian award-winning poet and writer, but one inspired by her very specific origins. The individual stories of the collection offer a defamiliarizing rawness to the characters' discoveries of their own femininity, womanhood and identity in a bildungsroman form of sorts, but the subversive note, as will be illustrated in the paper, belongs to the storyteller's own discovery of an authentic and uncompromising voice relating them both as collective experiences and individual stories. Humor will be defined against its ironic edge, perhaps a typically Canadian one, and the individual analyses of stories will provide insight into how this contemporary female author, as a Black woman, critically assesses the historically inherited values pertaining to femininity and womanhood, while also claiming her space in the tradition of female writing characterized by political and critical humor.

Теодора Илић

teodora.ilic@filum.kg.ac.rs

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

**ТЕЛО, МОЋ И ЈЕЗИК У ДИСТОПИЈСКИМ РОМАНИМА
МАРГАРЕТ АТВУД *СЛУШКИЊИНА ПРИЧА* И ЛУИСЕ
ВАЛЕНСУЕЛЕ *МОРАШ ДА СЕ СМЕШКАШ***

Предмет рада је компаративно истраживање односа тела и моћи приликом карактеризације дистопијског женског идентитета у патријархалним друштвима присутним у романима Маргарет Атвуд *Слушкињина прича*, из 1985. године и *Мораш да се смешкаш* Луисе Валенсуеле, објављеног први пут 1966. године. Циљ рада је показати на који начин ауторке користе тело као средство женске моћи у патријархалном друштву које укида могућност изражавања. Преиспитујући однос моћи, тела и језика, истраживање је показало како у оквиру тоталитарних режима, приказаним у поменути романима, моћ дискурса припада мушкарцима, стога жене користе тело као средство говорења. Из тога произлази конституисање женског идентитета и позиције у друштву у оквиру којег је жена потчињена мушкарцу који, владајући језиком, уједно влада и друштвом.

Katarina Ivanović

ivanovic.katarina84@gmail.com

Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin” / Univerzitet u Novom Sadu

KONCEPTUALIZACIJA MOĆI POMOĆU ENGLESKOG PREDLOGA *OVER*

Jedan od semantički najkompleksnijih predloga u engleskom jeziku svakako je *over*. Višeznačnost ovog predloga očituje se u sferi fizičkih, ali i metaforičnih, značenja. U okviru metaforičnih značenja, obliku *over* pripisuje se značenje 'moći' ili 'kontrole', kojim se bavimo u ovom radu. U ovom značenju, *over* povezuje dva entiteta, pri čemu istaknuti entitet ima moć ili kontrolu nad neistaknutim entitetom. Predmet istraživanja je pregled različitih mehanizama pomoću kojih autori dolaze do značenja 'moći' kod datog predloga, kao i poređenje sa približno sinonimnim predlogom *above*. Značenje 'moći', koje je van domena fizičkih relacija, se u okviru kognitivne semantike izvodi pomoću odgovarajućih konceptualnih metafora, orijentacione prirode. U okviru teorije principijelne polisemije se do istog značenja dolazi upotrebom principa iskustvene korelacije. Oblici *over* i *above* smatraju se približno sinonimnim zato što se odnose na relaciju dva entiteta na vertikalnoj osi, pri čemu je istaknuti element na vertikalno višoj poziciji. Međutim, njihova značenja, posebno van fizičkog domena, znatno se razlikuju. Razlike u značenju između približno sinonimnih oblika *over* i *above* mogu se objasniti različitim stepenom razvijenosti funkcionalnog značenja predloga. Funkcionalno značenje je aspekt značenja koji se često pripisuje polisemičnim predlozima, uz neizostavan geometrijski aspekt. Navedeni predlozi imaju zajednički geometrijski aspekt značenja, to jest, na isti način povezuju dva entiteta u prostoru. Funkcionalni aspekt značenje ovih oblika znatno se razlikuje. Izuzetno razvijeno funkcionalno značenje oblika *over* dovodi do mogućnosti izvođenja metaforičnog značenja 'moći', koje se ne može pripisati funkcionalno nerazvijenom obliku *above*.

Александра Јанић

aleksandra.janic@filfak.ni.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Нишу

МОЋ ПЕРЦЕПЦИЈЕ МОТИВНЕ РЕЧИ У ТВОРБИ НЕГИРАНИХ ПРИДЕВА НА *-(љ)ИВ* У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Водећи се теоријским поставкама дистрибуиране морфологије (енгл. *distributed morphology*), могуће творбене структуре негираних придева на *-(љ)ив* су: [*не* + Го] + *-(љ)ив*; *не-* + [Го + *-(љ)ив*]. Предмет рада је испитивање семантичких тенденција и уочавање правилности у анализи творбене структуре, на основу перцепције мотивне речи од стране матерњих говорника – у смислу бирања значењске парафразе значења са мотивним негираним придевом или мотивним глаголом са истим кореном. Помоћу онлајн-упитника који садржи шездесетак негираних придева попут *невидљив*, *недељив*, *незауостављив*, *неизрецив* и њихове обе могуће значењске парафразе, проверавамо да ли је већа значењска моћ негираниог придева (попут, редом, *видљив* у парафрази *није видљив*, *дељив* у парафрази *није дељив*, *зауостављив* у парафрази *није зауостављив*) или глагола из творбене основе (попут *видети* у парафрази *који се не може видети*, *делити* у парафрази *који се не може делити*, *зауоставити* у парафрази *који се не може зауоставити*), односно проверавамо да ли су и када у свести изворних говорника негирани облици ближи одговарајућем глаголу или придеву. Моћ глагола као кључних за семантику негираних придева на *-(љ)ив* издвојила се код, рецимо, *непобедив*, *неуништив*, *неподмитљив*, *непредузимљив*, *нешкодљив*. Око пет пута мању моћ, односно слабији семантички утицај, показују негирани придеви у парафрази (важи за негиране придеве попут *непроводљив*, *несналажљив*, *нестрпљив*, *ненаметљив*, *незапаљив*).

Ana Janjić

ana.stankovic86@yahoo.com

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

ВИДОВИ МОЋИ У ДЕЛИМА ЕНЕСА ХАЛИЛОВИЋА

На корпусу који чине дела Енеса Халиловића, са фокусом на романе *Људи без гробова*, *Ако дуго гледаш у поноћ* и збирку прича *Чудна књига*, истражују се видови моћи у овим прозним текстовима, те анализира могућност њихове класификације и предочавају резултати селекције. На основу теорије Мишела Фукоа о дистрибуцији снаге и успостављању контроле тела – физичком тортуром и надзирања ума – преко концепта Паноптикона, облици моћи тумаче се на основу историјских, социјалних (друштвено-политичких), родних и других карактеристика. Психолошки механизми владања појединцима и групама, доминација централних структура над (вишеструко) маргинализованима отварају питање упућености текста на, са једне стране, историографску метафикцију, а на другој разини на (ре)дефинисање фикцијског света дела посредством наративног идентитета. Моћ приче да (ре)конституише идентитетске позиције посматра се вишеструко – кроз идентитет јунака, приповедача, заједнице итд. Као посебан израз јачине текста издваја се дискурс тишине, речито ћутање потлачених. Циљ оваквог тумачења је успостављање модела моћи апликативних у простору ширем од анализираног корпуса. Коначно, један део Халилевићевог опуса показује да је моћ књижевности онтолошко питање, задирање у архаичне представе и фигуре, у архетипско и колективно, чиме ћемо се бавити у последњем сегменту рада.

Љерка Јефтић

ljerkajeftic_22@hotmail.com

Факултет за производњу и менаџмент Требиње / Универзитет у

Источном Сарајеву

ЗЛОУПОТРЕБА МОЋИ БЕСРАМНОМ НОРМАЛИЗАЦИЈОМ ПОДСТИЦАЊА АНТАГОНИЗМА ПРОТИВ ПОЛИТИЧКИХ ПРОТИВНИКА

Термином *бесрамна нормализација* (*shameless normalization*, према Wodak, 2021) у овом раду упућујемо на помак у савременом (популистичком) политичком дискурсу Србије који је нормализован, између осталог, у саопштењима за јавност владајуће Српске напредне странке (СНС), а који се огледа у помјереним границама пристojности и раније подразумијеваног, прихватљивог понашања у комуникацији са јавношћу, односно, са политичким противницима. Одлике својствене новом начину политичке комуникације, која је нормализована у савременим популистичким политичким дискурсима у свијету, укључују и језичко конструисање нових друштвених подјела (нпр. народ наспрам елите), персонализацију политике, те агресивно вођење политичке кампање. Употреба језика која је омогућила овакав помак анализирана је у овом раду унутар ширег теоријског оквира (критичке) анализе политичког дискурса на корпусу који сачињавају саопштења за јавност постављена на званичном сајту СНС током 2020. године. Полазећи од постулата да се моћ у политичком дискурсу остварује стратешком употребом језика, тј. да се макростратегије присиле, представљања и легитимизације у политичком дискурсу реализују микростратегијама предикације и референције, квантитативна и квалитативна анализа корпуса указује на (бесрамно) нормализовано подстицање антагонизма против политичких противника пресупонирањем њиховог учешћа у економској девастацији и издаји Србије, те њиховим представљањем као пријетње и опасности за народ, државу и њеног предсједника.

Вера Јеловац

jelovacvera46@gmail.com

Учитељски факултет / Универзитет у Београду

Милош Д. Михаиловић

Филозофски факултет / Универзитет у Новом Саду

МОЋ РЕЧИ, ПРИПОВЕДАЊА У СПЕВУ *ЛАЖНИ ЦАР ШЋЕПАН МАЛИ* ПЕТРА П ПЕТРОВИЋА ЊЕГОША

У Његошевем спеву *Лажни цар Шћепан Мали* јавља се мотив приповедања, који отвара могућност имаголошког читања овог дела. Њиме се покреће питање односа речи и моћи, који се може посматрати у три вида: 1) реч варалице; 2) реч империјалисте и 3) реч приповедача. Шћепану Малом, варалици, реч служи као средство стицања и задржавања моћи, што га чини блиским ликовима представника империја, од којих га разликује немогућност поткрепљења власти другим средствима. Империјалистички поглед на свет проналазимо у два вида. Османски империјализам, отелотворен у лику Беглербега, хедонисте, већ у првом појављивању окарактерисаног дидаскалијом „једва говорећи од дебљине”, оличава оријентални спој идеала моћи и телесног уживања, док руски империјализам (Долгоруков) заступа западњачки идеал благостања као споја власти и хедонизма блиског епикурејском. Насупрот представницима световне власти, као позитиван модел јавља се игуман Теодосија Мркојевић, чија власт није егоцентрична. Као и Шћепан Мали, он нема средстава сем речи, али за њега приповедање није инструментализовано у сврху остварења личних потреба, већ представља колективно добро и средство грађења идентитета заједнице. Разговори с Беглербегом и Долгоруковим представљају сусрет заједнице која нема ништа сем приче и живи од ње и империја. Говорећи с Беглербегом, Теодосија Мркојевић истиче причу као извор задовољства, а у разговору са Долгоруковим као извор забаве, дуговечности и благостања, чиме се указује на то да једино за њега реч има вредност по себи и да је колективно добро, односно средство владања суровим животним приликама. Ове односе анализирамо у оквиру имаголошке теорије, односно као сусрет са Другим, уз дијалог са досадашњом књижевнокритичком литературом о Његошевем спеву.

Danica Jerotijević Tišma

danica.tisma@filum.kg.ac.rs

Filološko-umetnički fakultet / Univerzitet u Kragujevcu

THE CONTRIBUTION OF PHONETICS TO THE POWER OF PERSUASION IN ADVERTISING

The effects of sound symbolism in brand naming and advertising in general have been extensively studied (Johnson 1967; Heath et al. 1990; Lowrey, Shrum 2008, etc.). However, the findings on the suprasegmental elements of advertising campaigns are significantly scarcer. Hence, the aim of the present paper is to investigate both the segmental and suprasegmental elements contributing to the persuasive effect of brand names and popular advertising slogans in commercial campaigns. The methodology is thus conceptualized as twofold: a) when it comes to the level of segments, we presented the tertiary level of English-major students with three tasks in which they were either supposed to match the brand names to the products, rank them, or create their own brand name. The purpose of the first part of the research was to investigate the symbolic value of sounds in brand naming.; b) when it comes to the suprasegmental level, we manipulated several elements in popular advertising slogans and asked the same group of students to choose the most persuasive one. The manipulated elements were speech tempo, pause duration and intensity. The aim of the manipulation of suprasegmental elements was to analyze which of them contribute to the persuasiveness of the advertising message more extensively. The visual elements of advertising were excluded from testing in this particular occasion, in order to help the participants concentrate on the auditory perspective solely. Hopefully, the results will, at least in part, point to the relevant phonetic elements that contribute to the persuasive mechanisms of advertising.

Јована Јовановић

j.jovanovic85@gmail.com

Институт за српски језик САНУ

МОЋ ЛЕКСИКЕ МЕДИЈСКОГ ДИСКУРСА У КРЕИРАЊУ И УЧВРЋИВАЊУ ИДЕОЛОШКИХ СТАВОВА ПРЕМА МАЊИНСКИМ ГРУПАМА

Кроз лексичко-семантичку анализу текстова из штампаних и електронских медија, са интернет портала и из различитих дијалошких форми медијског жанра, у овом раду настојаћемо да покажемо како медији учествују у креирању и пропагирању жељених друштвених вредности и формирању језичке слике света говорника српског језика. Полазећи од семиотичких теорија које се баве идеолошком улогом медија, те указују на то да медијски текст не служи само да пренесе информацију од пошиљаоца ка примаоцу већ и да репрезентује одређене идеолошке и културне конструкте у датим друштвеним околностима, испитаћемо како одабир лексичких средстава у новинским текстовима и медијском дискурсу уопште може доприносити дискриминацији мањинских група и етикетирању њихових чланова. С тим у вези посебну пажњу посветићемо пејоративима у јавном дискурсу који се употребљавају у номинацији и дисфемизацији припадника етничких скупина и ЛГБТ заједнице. Анализа ће показати да бројност експресивно-евалутивних номинационих јединица овога типа у медијима сугерише начин на који се у језику концептуализују етничке различитости и хомосексуалност, али уједно и доприноси да се дискриминаторни ставови у нашој друштвено-културној заједници учвршћују и одржавају.

Milena Kaličanin

milena.kalicanin@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

Aleksandra Đorđević

aleksandra.djordjevic@fsu.edu.rs

Fakultet savremenih umetnosti / Univerzitet u Beogradu

**MOĆ LITERARNOG AKTIVIZMA ČIMAMANDE NGOZI
ADIČI U SVETLU FEMINISTIČKE KRITIKE**

Rad se bavi analizom opusa najpoznatije nigerijske spisateljice Čimamande Ngozi Adiči, koja je postala sinonim za modernu feministkinju XXI veka. Moć literarnog feminizma ove autorke ogleda se u činjenici da autorka u svojim romanima eksplicitno problematizuje rasnu diskriminaciju, te se u ovom radu njenom opusu pristupa kao egzemplarnom narativu koji ocrtava izazove sa kojima se suočava feminizam trećeg talasa. Rasna marginalizacija koju problematizuje Ngozi Adiči u svojim delima samo je jedan od aspekata diskriminacije koji nastoje da osveste feministkinje trećeg talasa. Naime, reakcije „obojenih” američkih feministkinja, naročito Afroamerikanki i lezbijki, zasnivaju se na tezi da se u klasičnim ginokritičkim tekstovima izostavljaju njihova iskustva i različitost, te da je afirmacija književnosti isključivo belih, heteroseksualnih žena ideološka redukcija slična seksističkom određenju muške tradicije. Teorijski okvir rada stoga počiva na kritičkim uvidima Odri Lord, bel huks, Barbare Smit i dr. Pored navedenih uvida, u radu se analiziraju feministički stavovi spisateljice u njenim najpoznatijim esejima, a posebno se usredsređujemo na roman *Amerikana*, u kom autorka eksplicira pitanja kako rodne tako i rasne diskriminacije u Americi i Africi. Moć koju literarni aktivizam Čimamande Adiči nesumnjivo ima ogleda se, s jedne strane, u njenom upornom nastojanju da problematizuje pitanje kulture kao argumenta za potčinjavanje žena u tradicionalnom, ali i savremenom, društvu i, sa druge strane, u primetnoj promeni ideje monolitne autentičnosti u književnosti. Adiči je spisateljica koja aktivno učestvuje u promovisanju svojih ideja i stavova u sferi javnog prostora sa namerom da pokaže da postoji više od jedne definicije Afrikanca/Afrikanke, te je cilj ovog rada da ukaže na moć koju nosi društveni feministički aktivizam kroz otpor prema stereotipizaciji, kao i da ukaže na alternativu.

Dalibor Kličković

daliborklickovic74@gmail.com

Filološki fakultet / Univerzitet u Beogradu

MOĆ I JEZIK U JAPANU: OD MITA DO *SOFT POWER*-A

U Japanu je tokom vekova nastalo mnoštvo diskursa kojima se utemeljuje identitet japanskog jezika kao lingvističkog entiteta specifičnog za japansku naciju. U prvim vekovima tekstualnog pamćenja dominantna varijanta jezika konstituisala se u naporima ka potvrđivanju autoriteta vladajućeg klana u odnosu na suparničke grupe. U bezmalo dva milenijuma dugom razvoju nacionalnog identiteta, japanski jezik biva ideološki oblikovan kroz brojne poetsko-religiozne diskurse kojima se potvrđivala njegova moć da posreduje između mikrokosmosa svojih nosilaca, prevashodno političkih i pesničkih subjekata kao društvene elite, i makrokosmosa budističke i šintoističke kosmologije. Imajući u vidu istoriju razvoja i ulogu jezika u društvu, razmotrićemo glavne tokove moderne etnolingvističke ideologije u Japanu, kada jezik kroz tri odvojene faze iskazuje svoju moć u oblikovanju nacionalnog identiteta i u njegovome samorazumevanju, ali podjednako i u odnosu prema Drugome. U prvoj etapi, Kamo no Mabuči u 18. veku angažuje diskurs lingvističke superiornosti Japana, prema kojemu moć njegovog jezika počiva u ontološkom jedinstvu s nacionalnim duhom. Ovakve ideje utiče na ideologiju političkih promena i modernizacije u 19. veku, što je sledeća etapa u dijalektici moći nacionalnog jezika. Ona se manifestuje u projektu modernizovanja jezika kao njegovog novog kreiranja, u kojem će procesu stvorena biti i moderna individualnost. U trećoj fazi, koju ćemo nazvati globalističkom i postmodernom, ekspanzija nacionalnog jezika van etničkih granica podstiče se u sklopu strategije snaženja globalnog uticaja Japana, što je poznato pod nazivom *soft power*. Vodimo se osnovnom teorijskom pretpostavkom da je u svim ovim etapama na delu bila hermeneutička strategija vodećih intelektualaca Japana koji, u odgovoru na društveni refleks ka samotumačenju i modernom samorazumevanju, pomeraju ontološki i komunikološki centar jezika, povećavajući svesno amplitudu njegovog globalnog uticaja, te menjajući pravac i cilj moći koju ostvaruje u društvu.

Ana Kocić Stanković

anakocic@hotmail.com

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

AMERICAN WOMEN WRITERS AND THE POWER OF REPRESENTATION

The paper focuses on the representation of women in several short stories by American women writers with a special emphasis on the notion of symbolic power or the power of representation. The power of representation is defined as the power of words, the power of creating narratives and stories from a particular perspective, the power of naming and ascribing someone's identity. The theoretical framework is based on the works of cultural theorists such as Stuart Hall and Paul du Gay and their explanation and development of the notions of symbolic power, representation practices understood as the expressions of the power of words and decoding. Furthermore, Edward Said's and Homi Bhabha's considerations of the relationship between power and representation are juxtaposed with the feminist critics' views on the importance of acquiring one's own voice in the process of (self-) representation and (self-)empowerment via written narratives. The corpus consists of several short stories by important American women writers such as Kate Chopin, Mary Wilkins Freeman, Susan Glaspell, Edith Wharton, etc., written and published towards the end of the 19th and the beginning of the 20th century. The selected stories are not only written by female authors but also feature main female characters and touch upon the issues of male/female power relations and the female voice and self-representation, i.e. the power of words in the female narrative of the self. The analysis of the proposed corpus reveals common themes and narrative strategies used by female authors to address the issues of symbolic power and (self-)empowerment.

Marija Koprivica Lelićanin

m.lelicanin@sae.edu

SAE Institute Milano Alta Formazione Artistica e Musicale

MOĆ REČI I FILM: SORENTINOVA *BOŽJA RUKA*

Reč je često zanemaren semiotički resurs u čitanju filma. Načelo „Pokaži, ne kaži!” (McKee 1997) navodi da i u savremenim analizama prednost dobijaju vizuelni resursi (Marković 2017). Međutim, verbalna interakcija ponekad je ključna za razumevanje filma. Upravo to je slučaj Sorentinovog filma „E’ stata la mano di Dio” (2021), a rečenica „Non ti disunire, Fabio!” brzo je našla svoje mesto i van filmske „stvarnosti”. Stoga je osnovni cilj ovog rada protumačiti najvažnija značenja ovog filmskog dijaloga. Suprotstavljen odnos učenika i učitelja, protagoniste Fabijeta i režisera Kapuane, najpre je prikazan pomoću Gremasovog semiotičkog kvadrata (Greimas and Rastier 1968; Greimas, Courtés 2007; Volli 2008). Potom je ispitana organizacija turnusa, struktura uzajamnog dejstva govornika i njene najvažnije jezičke odlike. Uočeno je da navedeni dijalog ima gotovo sve elemente usmene priče (Labov i Waletzky, 1967), kao i da je asimetrična raspodela moći ostvarena samo pomoću nekih jezičkih sredstava kojima se podvlači moć (Fairclough 2001), dok neka druga u potpunosti izostaju. Ovim zapažanjima rasvetljava se priroda filmskog dijaloga, ističu se sličnosti i razlike između scenarija, dijaloga na filmu i svakodnevne konverzacije. Takođe se potvrđuje da se puna značenja filma otkrivaju tek u multimodalnom čitanju intersemiotičkog odnosa svih filmskih modalnosti, među kojima reč ima neizostavnu ulogu.

Aleksandar Kostadinović

aleksandar.kostadinovic@pr.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Prištini

INSKRIPCIJE NEMOĆI I TAKTIKE OTPORA U SAVREMENOM SRPSKOM PESNIŠTVU

U radu se preispituje status poezije unutar aktuelnog diskursnog poretka. Za predmet proučavanja uzeti su savremeni pesnički tekstovi u kojima se artikuliše misao o „nemoći” poetske reči, nasuprot konvencionalnoj predstavi o pesništvu kao jednom od „fundamentalnih govora” svake kulture. Metodološko uporište rada predstavlja kritička analiza diskursa, tj. konceptualizacija diskursne prakse kao „sprege znanja i moći” (Mišel Fuko). Polazeći od pretpostavke da diskurs „sistematski oblikuje objekte o kojima govori”, u razmatranim primerima prepoznata je tendencija da se pesma konstituiše kao mesto ispoljavanja osobenog iskustva – znanja o (sopstvenoj) nemoći. Poetska reč, prvenstveno zbog autoreferencijalnosti kao bitnog svog obeležja, vekovima je bila odvajana od kriterijuma logičke ili deskriptivne istinitosti, te je bila podvrgavana raznovrsnim postupcima „isključivanja” (periodi dominacije „hijeratskog” i „demotičkog” modusa pisanja, po Nortropu Fraju). Ukoliko „moć” u okviru fukoovske teorijske paradigme podrazumeva „sistem diferencijacija i hijerarhizacija koji dopušta određenim ljudima da u određenom trenutku deluju na akcije drugih” (Džudit Revel), pesnički iskazi o nemoći pesništva jesu pokazatelj aktuelnog stanja poezije: njene čitanosti i dejstvenosti. Ovaj čin pesničkog samoporicanja je suštinski ambivalentan, jer diskurs, prema Fukou, „nije ono što borbe ili sisteme dominacije prevodi u jezik, nego je ono za šta se i čime se bori”. S obzirom na to da u okviru takve agonističke koncepcije diskursnog poretka, „otpor i borba nasuprot konsenzusu predstavljaju najčvršću osnovu praktikovanja slobode” (Milica Pešić), autor rada će nastojati da postupkom retoričke analize identifikuje i sistematizuje različite moduse upisivanja nemoći, kao i individualne taktike otpora prisutne u savremenom poetskom diskursu.

Ana Krstić

anakrsticka94@gmail.com

Filozofski fakultet / Univerzitet u Novom Sadu

GOVORNI ČINOVI KAO PRIMER MANIPULATORNE MOĆI REČI U GOVORU ALEKSANDRA VUČIĆA

U ovom radu se usredsređujemo na manipulatornu moć koju jezik može imati u političkom diskursu, preciznije u političkom govoru. Wilson (2003: 400) navodi da političari manipulišu ljudima tako što koriste moć reči na veoma specifičan način, odnosno pomoću specifičnih jezičkih formulacija, tako da ih je teže uočiti. Van Dijk (2006: 373) među najčešćim mehanizmima jezičke manipulacije navodi govorne činove, kojima se ističu dobri potezi političara, a sva krivica svaljuje na protivnika ili nekog drugog, te se tako prikriva direktna odgovornost govornika. U našem radu su, prema teoriji i klasifikaciji Mišić Ilić i Radulović (2015), a koja se zasniva na kombinovanju teorija Ostina (1962) i Serla (2001), proučavani komisivi i ekspresivi u govoru Aleksandra Vučića održanog u Kosovskoj Mitrovici 9. 9. 2018. godine. Cilj rada je da prikaže moć jezika da manipuliše slušaocem, strateškom upotrebom navedenih govornih činova, koja bi ilustrovala jedno ideološko kontrastiranje: prikrivanje negativnih strana govornika, kao i njegove lične odgovornosti, a isticanje pozitivnih aspekata svega za šta se govornik zalaže. Govorni činovi su klasifikovani po svojim eksplicitnim i implicitnim formama. Rezultati pokazuju da su implicitne forme dominantnije, a one ujedno ilustruju postupak distanciranja govornika od direktnog preuzimanja odgovornosti za akcije na koje se obavezuje. Eksplicitne forme se pak mogu tumačiti tek u širem kontekstu izričaja, u kome se govornik obavezuje na nedovoljno konkretno delovanje. Govornik, dakle, koristi jezička sredstva kako bi manipulisao činjenicama i samim auditorijom, što ide u prilog tome da se rečima i te kako može delovati.

Катарина Лазич

katarina.lazic2012@gmail.com

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

МОЋ РЕЧИ И АУТОСУГЕСТИЈА

У раду ћемо се пре свега бавити тиме како се кроз аутосугестију, која представља методу психологије, реализује моћ говора, односно речи. Наиме, аутосугестија је метода развијена крајем 19. века од стране француског фармацеута и психолога Емила Куела. Заснива се на уверавању у властите способности, тј. на комуницирању између дела ума у којем се рађају мисли и дела који служи као темељ деловања подсвесног ума. Бројни су примери у психолошкој пракси у којима је аутосугестија, путем пуке примене позитивног говора и афирмација, помогла људима да промене свој живот набоље или побољшају своје здравствено стање. Анализом датих примера ће се покушати доћи до закључка да људски говор поседује заправо једну врсту енергије која може бити употребљена на афирмативан или негативан начин. Корпус за истраживање представљаће дело *Како господарити собом помоћу свесне аутосугестије* Емила Куеа као и *Тајна*, аустралијског писца и продуцента Ронде Берн.

Raluca Levonian

raluca.levonian@litere.unibuc.ro

Faculty of Letters / University of Bucharest

LEGITIMATION STRATEGIES AND MODALITY IN ROMANIAN POLITICAL DISCOURSE

Discursive legitimation is employed not only by political parties during electoral campaigns, but also by politicians in the governing parties to gain public support when controversial measures are adopted (e.g., Chilton 2004; Cap 2010; Reyes 2011; Vukovic 2014; Fonseca and Ferreira 2015). This paper analyzes how Romanian government members presented their activities to the media during the first wave of the coronavirus pandemic. As the number of infection cases increased rapidly in Romania in June and July 2020, the Liberal government adopted a series of restrictive measures, which triggered a media debate regarding the legitimacy of such decisions. This study explores the discursive strategies employed in order to legitimate the new measures, with a focus on the use of deontic and epistemic modality in the official speeches. The corpus includes the press statements issued by the Prime Minister and recordings of government meetings during 2020. The analysis draws on the framework of Critical Discourse Analysis and combines quantitative and qualitative methods, focusing on the occurrences of Romanian modal verbs and their functions in the discourse of government members. Results show that the speakers employ a high number of deontic modals when they announce the adoption of controversial measures, ruling out other options and presenting their decisions as necessary.

John I Liontas

liontas@usf.edu

University of South Florida

THE POWER OF WORDS IN DIGITAL STORYTELLING: DISCOVERING NEW FRONTIERS IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

A major goal of second/foreign language pedagogy has been the development of vocabulary. Even with such concerted emphasis, attainment of intercultural communication competence is not guaranteed. To successfully engage in online-offline community discourses, learners will need motive and opportunity to develop natural oral-written communication practices. Additionally, they will need a keen understanding of the language they encounter daily in various cultural artefacts. This methodological exploration presentation outlines the stages of designing digital storytelling projects with a twist (DSP+) instructors can employ to expand not only their learners' vocabulary repertoires, but also their developing competence in intercultural multimodal communication. The presentation showcases how learners may become engaged in multiliteracies that helps them understand authentic (meta)language while engaging in meaningful transmedia communication. This is followed by examples of how a focus on lexicogrammar (topic, voice, audience, cohesion) helps students deconstruct their model texts prior to creating new multimodal contexts involving collaborative writing, individual/group revision, and publishing. Participants attending this presentation will learn how to adapt DSP+ to their own glocal contexts, motivate learners to explore natural language use and engage meaningfully in transmedia discourses, and, finally, promote language creativity among learners and across grade levels. The power of words is within reach.

Дина Липјанкић

lidina_la@hotmail.com

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

ОДНОС МЕСТА, МОЋИ И (НЕ)ИЗРЕЦИВОГ У АНДРИЋЕВОМ РОМАНУ *НА ДРИНИ ЋУПРИЈА*

У овом раду проучаваћемо повезаност (не)изрецивог, места и моћи, тј. повезаност речи, мисли и размишљања, места на којима се те речи и мисли износе и моћи коју оне имају управо на том месту, не и на неком другом. Корпус истраживања укључиће неколике ситуације из романа *На Дрини ћуприја* које се одвијају на мосту, дакле на отвореном простору, потом у затвореним просторијама Лотикине собе и хотела, Фатине куће, али и у граничним местима, попут ограда Зоркиног дворишта и Фатиног наслањања на прозорски оквир. Хипотезе од којих полазимо заснивају се на уочавању да ликови затвореног простора (Лотман 1976: *Структура уметничког текста*) владају, дакле имају моћ, а у ту убрајамо и моћ одлука, моћ мисли (тј. неизговореног) и моћ речи, у просторијама затвореног типа, али само уколико је тај простор њима познат и природан. У затвореним а непознатим просторијама, као и на отвореном простору, њихове мисли и одлуке се осипају. Са ликовима отвореног простора, попут Ђоркана, ситуација је обрнута, јер њихова моћ (владање над речима и ситуацијама) долази до изражаја само у отвореном простору, најчешће на мосту, док се у затвореним просторима загушљивог хотела и кафана, та моћ деградира. Раду ћемо приступити са: митолошког становишта (проналазећи ослонац у Цацићевој студији *Митско у Андрићевом делу – Храстова греда у каменој капљи*), библијског (где ће једна од премиса бити и потреба за изједначеношћу дела, речи, али и мисли) (v. William Baker), старогрчке филозофије (усмеравајући се на говорење, али и ћутање и слушање, на етичност и критико расуђивање, али и на последице изговорене речи, у које убрајамо: излечење, тугу, олакшање и страх) (William Baker 1995: *Personal Speech – Ethics in the Epistle of James*), па и социо-културолошког становишта (у смислу гестова, уздаха, обарања главе/погледа).

Olivera Marković

olivera.markovic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

BORBE MOĆI IZMEĐU POLOVA: SEKSUALNA METAFORA HUMORNOG TIPA U *DEKAMERONU*

U radu istražujemo seksualnu metaforu humornog tipa u izabranim novelama Bokačovog *Dekamerna*, usredsređujući se na moć reči/iskaza kojima se izražava njen subverzivni karakter u kontekstu društveno-institucionalno utvrđenih odnosa između polova u kulturi poznog srednjeg veka (njihovu ekonomsku, institucionalno-religioznu i klasnu dimenziju). Istraživanje metafore metodološki utemeljujemo u kognitivnosemantičkoj teoriji pojmovnog sažimanja (Fauconnier & Turner, 1995, 1998, 2002), kao i iz nje proizašlom modelu višestruko utemeljene semantike (Antović, 2016, 2017, 2021), polazeći od dveju teza: humorni karakter analiziranih metafora dolazi od markiranja ulaznih prostora mreže pojmovnog sažimanja (juktapozicioniranja aktiviranih kognitivnih domena m. njihovog „slivanja” kao kod nehumorne metafore); veća distanca između aktiviranih kognitivnih okvira na (zamišljenoj) osi utemeljenja potencijalno proizvodi veći humorni efekat. Analizirajući postupak kompozicije izabranih metafora, a posebno postupke njihovog upotpunjavanja i razrade, nastojimo da mapiramo one kognitivne činioce koji su, eksplicitno i implicitno, omogućili da seksualna metaforika u *Dekameronu* funkcioniše kao delotvorna kritika društvenih relacija između polova u kulturi poznog srednjeg veka, te da ukažemo, u kontekstu modela višestruko utemeljene semantike, na oblike komičkog snižavanja čije su analizirane metafore nosioci. Kada je reč o izboru metafora, posebnu pažnju ćemo usredsrediti na tri grupe: seksualne metafore humornog tipa koje se služe ekvidskim motivima; metafore vezane za reproduktivne organe; metaforu o uterivanju đavola u pakao (3. dan, 10. novela) (Marković, 2021).

Suzana Marković

suzanae@live.com

Fakultet poslovne ekonomije / Univerzitet u Istočnom Sarajevu

RELATIVNOST MOĆI U REALIZACIJI DIREKTIVNIH GOVORNIH ČINOVA

Rad se bavi analizom direktivnih govornih činova, kako direktnih tako i indirektnih, na korpusu filmskih dijaloga dramskog žanra. Direktivi, u koje se ubrajaju zahtjevi, savjeti, prijedlozi, molbe, naredbe i drugi – predstavljaju one činove kojima govornik želi da navede sagovornika da ostvari neki akcioni ili verbalni čin koji on ne bi ostvario da mu nije eksplicitno ili implicitno sugerisano. Stoga, direktivne formulacije same po sebi imaju moć da sagovornika podstaknu na djelovanje. U radu ćemo pratiti varijablu moći i društvene distance među sagovornicima pri verbalizaciji ovog govornog čina. Na osnovu klasifikacije koju nude Blum-Kulka i dr. (1989), primjeri će biti podijeljeni u tri velike kategorije: direktne, konvencionalno indirektno i nekonvencionalno indirektno, sa mnoštvom potkategorija, a uz primjere ćemo navoditi njihovu ilokucionu snagu, odnosno to da li spadaju u deliberativne ili decidne direktive. Cilj rada jeste da se direktivi sagledaju iz ugla varijable moći govornika kako bi se utvrdile tendencije u ispoljavanju moći kroz jezik, odnosno da li u realistično prikazanoj upotrebi jezika u filmskom diskursu manja govornikova moć nužno uslovljava upotrebu ublaženijih indirektnih strategija i obrnuto. Teorijsko utemeljenje za ovaj rad nalazimo u teoriji govornih činova (Austin 1962, Searle 1975, Bach i Harnish 1979, Blum-Kulka i dr. 1989, da navedemo samo neke), a u analitičkom procesu ćemo se koristiti sociopragmatičkim i kvalitativnim metodom.

Tatiana Martseva

t.martseva@mail.ru

Department of Intercultural Communication / Higher School of Economics
University

ENGLISH “WORDS OF THE YEAR” AS A REFLECTION OF MAJOR SOCIAL TRENDS.

The author looks at the tradition of identifying words of the year, which originated in Germany and was adopted by English-speaking countries back in the 1990s. The article states the specifics of the selection procedure and the major criteria for choosing the words by a variety of institutions as well as the changes in the methods of identifying them over 30 years, from an open public vote to deploying the latest computational linguistic approaches and tools. The collected lexical material is analyzed within the framework of sociolinguistics, stating correlation between language and social trends. The words are presented in chronological order, so elements of comparative-historical analysis will be used as well, in order to demonstrate how the English language has been developing recently in terms of word-coinage and semantics. The author compares lexical units selected by different organizations to show social, political and cultural trends observed in various parts of the English-speaking world. The words are analyzed and classified based on their semantic, morphological and stylistic properties. They turn out to be a powerful linguistic tool for identifying major public concerns and the evolution of human mentality throughout the first quarter of the XXI century. The majority of lexical units are nouns or nominal phrases with abstract meaning, designating up-to-date aspirations and interests of the particular community, which reflects a high level of abstract thinking of the representatives of modern society.

Ljubica Matek

lmatek@ffos.hr

Jelena Pataki

jpataki@ffos.hr

Faculty of Humanities and Social Sciences / University of Osijek

THE ABUSE OF LANGUAGE IN TWENTIETH CENTURY BRITISH DYSTOPIAS

Even before the publication of J. L. Austin's seminal work *How to Do Things with Words* (1962) and his speech act theory, the idea that words possess the power to perform, that is, to change reality existed as an intuitive, non-theorized concept, most notably in religious rituals. But the twentieth century, plagued by several prominent totalitarian regimes, pushed this realization to the forefront of both literary and non-literary texts. The paper will focus on the (ab)use of language in George Orwell's *1984* (1949) and Anthony Burgess's *A Clockwork Orange* (1962). The two dystopian novels, set in different societies, illustrate how language is used to wield power and construct or deconstruct identity, creating the effect of defamiliarization and inviting the readers to critically assess both the written narratives and the society they live in. More specifically, albeit from opposing angles, both works show how depriving one of language is necessarily linked to the loss of power and identity. While *A Clockwork Orange* employs an "anti-language" (Halliday 1976) within the domineering social group that clashes with the expected social behaviour, *1984* constructs a language with the specific aim of controlling the society.

Bojan Mededović

bojan.medjedovic.efb@gmail.com

Ekonomski fakultet Brčko / Univerzitet u Istočnom Sarajevu

ODJECI STAROENGLLESKE RIJEČI *EARENDEL* U DOLINAMA DŽ. R. R. TOLKINOVE SREDNJE ZEMLJE

Kao i u slučaju K. S. Luisa, čuvenog tvorca *Narnije*, veoma je teško utvrditi tačan trenutak izranjanja mitologije poznate pod nazivom *Istorija Srednje zemlje* u literarni život. Hemfri Karpenter, koji smatra da bi taj momenat mogao biti sadržan u nastanku stihova vezanih uz djelo *Krist* od Kinevulfa i staroenglesku riječ *earendel*, nije daleko od istine. Stoga se ovaj rad i nastoji usredsrediti na ulogu koju je snaga jedne riječi imala u nastanku i oblikovanju inspiracije čija će nepokolebljiva istrajnost rezultovati planetarno popularnim *Gospodarom prstenova*, *Hobitom*, *Silmarilonom* itd. Posebna pažnja biće usmjerena ne samo na početne momente Tolkinovog stvaranja već i na znatno kasnije oblike transformacije ove riječi kroz različite smisaone i pojavne literarne oblike Tolkinovog književnog univerzuma.

Софија Мијовић

sofija.mijovic@filum.kg.ac.rs

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

О ТВОРБЕНИМ МОГУЋНОСТИМА ДЕОНИМСКИХ ГЛАГОЛА У НЕМАЧКОМ И СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Предмет рада представља контрастивна творбена анализа деонимских глагола у немачком и српском језику на примерима из политичког дискурса. Анализиране лексичке јединице представљају резултат процеса деонимизације (нем. *Deonymisierung*), током ког антропониими (као поткласа властитих имена) прелазе у класу апелатива, попут *merkelisieren* у немачком или *вучићевати* у српском језику. Настанак деонимских деривата условљен је ванјезичким факторима, а најчешће медијском перцепцијом дате особе као истакнутог носиоца специфичног политичког деловања, политичке идеологије или тоталитарног режима. Тиме друштвено-политичка моћ појединца утиче на стварање нових (најчешће креативних) лексичких јединица датог језика, којим би се његово деловање и описало. Циљ истраживања представља систематски опис свих творбених модела и творбених образаца који учествују у грађењу деонимских глагола у немачком и српском језику, као и одређивање властитих имена која се јављају у оквиру творбене основе. Будући да сличних контрастивних истраживања за језички пар немачко-српски није било, након извршене структуралне и значењске анализе глагола забележених у корпусу појединачних језика, методом контрастивне анализе утврђују се сличности и разлике у творби глаголских деонима у оба језика, а тиме и начин којим се политичка моћ носиоца деонима у немачком и српском рефлектује на језичком нивоу.

Снежана Милојевић

milojevicsnezna.pk@gmail.com

Независни истраживач

ТЕОПОЕТИКА У СВЕТИЛНИКУ СВЕТЛАНЕ ВЕЛМАР ЈАНКОВИЋ

Апологија речи (Речи) и њено деловање (моћ) над створеним, присутна је у хришћанској култури средњег века. У овом раду предмет истраживање је писани израз Светлане Велмар Јанковић (*Светилник*), који настаје истовремено потакнут ефектима савременог тренутка, али и свеврeмним богонадахнућем (призивом) да се изговори (напише) молитвени израз упућен Творцу. Методолошки приступ ауторки која ствара у 20. веку базиран је на теопоезици (начину читања текстова одувек присутног, али књижевнотеоријски дефинисаног у 20. веку). Овакав начин представља откривање континуитета са средњовековним изразом, али истовремено је херменеутика хришћанског живота без обзира на време и простор. Моћ речи, упркос стварносним околностима, произлази из теопоетичког принципа мимезе – не у фактографији већ евокацији – када се призивањем (присећањем) на оно давно прошло, речју призива оно Добро и Истинито у савременом тренутку.

Соња Миловановић

sonja.kovljanic@gmail.com

Радио-телевизија Србије, Радио Београд

ПРИРОДА И ФУНКЦИЈА РЕЧИ У ПОЕЗИЈИ НОВИЦЕ ТАДИЋА

У широком спектру односа моћи и немоћи који је Новица Тадић тематизовао у свом песничком стваралаштву један од главних тиче се речи и језика. Од ирационалне и мистичке улоге, преко друштвено-репресивне силе до снаге молитвеног израза, језик, па тако и комуникација, мењају своју природу и функцију. Како се снага вербалног везује и за појединца и за колектив, у зависности од улога која им се додељују, језик се, поред осталог, јавља и у функцији заштите или претње. Такође, на важност речи најочитије указује Тадићев вербални стил, односно фреквентност и стилска маркираност глагола говорења. Осим тога, амбивалентан однос према комуникацији песник је исказао и ефектним колоквијалним изразом „погани језик”, који му је послужио за наслов једне песничке збирке. Примећено је да његово значење није само негативно конотирано већ да у контексту књиге има и афирмативно својство. Намера овог рада је да се, према теоријском оквиру концепције језика Нортропа Фраја (хијероглифска, хијератска и демотичка развојна фаза), односно митског доживљаја речи, о чему је рецимо писао Ернст Касирер, али и (пост) модерних схватања према којима је језик одраз дестабилизованог свет, водећи рачуна о жанровском критеријуму и народним облицима које је песник користио (молитве, басме, клетве...), укаже на амбивалентност феномена речи и језика у опусу овог песника.

Dejan Milutinović

dejan.milutinovic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

MOĆ REČI U DETEKTIVICI: OD TRAGA DO RASKOLA

U radu se posmatra funkcija reči u detektivskom žanru. Polazi se od paratekstualnog segmenta – naslova i sagledava se njegov odnos prema naslovljenom, odnosno uloga koju ima u razotkrivanju zločina. Iako je osnovna premisa figurativni smisao, ukazuje se na razlike u naslovljavanju u klasičnoj, tzv. hard-boiled i metadetektivističkoj školi. Drugim rečima, ukazuje se na put koji je reč u naslovu prošla od sugerisanja traga do raskola (nerešivog slučaja u Liotarovom smislu).

Ивана Митић

ivana.mitic@filfak.ni.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Нишу

МОЋ ВЕЗНИКА *И(ЛИ)* И РАЗРЕШЕНО СЛАГАЊЕ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ – ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ ПОДАЦИ

У ранијим истраживањима слагања предиката са координираним и дисјунктивним субјектом (Марушич и Зен 2020) на материјалу словеначког језика показало се да је разрешено слагање подједнако често употребљен образац слагања у овим двама контекстима када су чланови истог броја и различитог рода, што указује да тип везника није моћан фактор који утиче на његову употребу. У нашем раду се путем експеримената са судовима граматичности испитује природност и прихватљивост поменутог обрасца у условима у којима се предикат слаже са координираним (не)синкретичним субјектом мешовитог рода и броја и са дисјунктивним субјектом мешовитог рода и броја (уп. примере Дебло и/или клупе су фарбани пре весеља вс. Сирће и/или тикве су узети из оставе) на материјалу српског језика. Циљ нам је да откријемо каква је моћ везник *и(ли)* у погледу утицаја на прихватљивост разрешеног слагања, те које стратегије користе изворни говорници српског језика у двама различитим контекстима. У експериментима са судовима граматичности учествовало је 34 испитаника са југа Србије, а резултати показују да је разрешено слагање у условима конјункције оцењено значајно вишим оценама него у условима дисјункције, и то када се предикат слаже са несинкретичним субјектом, што показује да тип везника јесте моћан фактор само онда када чланови нису синкретични.

Marko Mitić

marko.mitic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

**RHETORICAL POWER OF NARRATIVE IN
FLANNERY O'CONNOR'S *EVERYTHING THAT RISES
MUST CONVERGE***

According to rhetorical narratologists, narratives are not just structures but also multileveled verbal communication acts that can powerfully affect readers and audiences and force them to make interpretive, aesthetic or ethical judgements. A notable rhetorical narratologist, James Phelan (2017), explains that texts are designed by authors to affect readers in particular ways, and those designs are conveyed through words, techniques and structures. Thus, the narrative's synthesis of textual and readerly dynamics is crucial to its effects and purposes. Likewise, Miles Orvell (1991) explains in his extensive study of Flannery O'Connor's oeuvre that her reader is compelled into an active relationship with the text, and that her fascination with the moral life answers our need for "a firm ethical picture of contemporary life." Thus, the paper aims to further the discussion by trying to explain how O'Connor's specific choice of genre (the short story cycle) and particular employment of narrative techniques in *Everything that Rises Must Converge* (1965) provoke, guide and affect ethical and affective responses of the authorial audience.

Petra Mitić

petra.mitic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

IDENTIFYING FEMINISM: THE NARRATIVES OF POWER AND RESISTANCE

Even though the feminist agenda has always been related to the concept of empowerment and resistance, the feminist struggles, both in theory and practice, have often just replicated forms of exclusion and domination in their own ranks and narratives. This failure to bring about substantial changes in the underlying systems of power has made it necessary to reconsider the achievements made so far, while the ability to identify the structural matrices of oppression in the existing narratives is seen as crucial to performing a radical break with the dominator culture of systemic violence. Today, it is a culture in a consumerist world in which women have been declared free, and are persistently lauded for having won most of their feminist ‘battles’. However, it is more often than not, and usually under the surface of its politically correct speech and democratic ways, even more toxic and oppressive than ever. The redefinition of the idea of transformative power - of both words and deeds - and the choice to resist are therefore related to remembering the warning words of bell hooks, the recently deceased feminist icon of resistance. In the context in which mainstream feminism has been largely appropriated to serve the ends of neoliberal agenda, her warning states that it has become urgent to re-appropriate the term, change the narrative by identifying and proclaiming feminism to be not just about gender roles but about liberation for all people - female and male - from domination and oppression in all its different manifestations, old and new. The paper will then proceed to illustrate different aspects of power, and different ways of speaking out to demonstrate resistance to its destructive ways by calling upon the resisting voices of three exemplary literary figures: that of Antigone (Sophocles), of Adolfinia Freud (Goce Smilevski), and of Michael K. (J.M. Coetzee).

Јелена С. Младеновић

jelena.mladenovic@filfak.ni.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Нишу

МОЋ РЕЧИ У ИРОНИЧНОМ ДИСКУРСУ ПОЕЗИЈЕ НОВИЦЕ ТАДИЋА

Од шездесетих година 20. века јача линија ироничног односа према стварности код веће групе српских песника. Поступак иронизације код Новице Тадића један је од честих начина за транспонување света реалности у песнички свет, што потврђују и његови аутопоетички искази. Иронију овде посматрамо као посебну фигуру, троп и „специфичну дискурзивну тактику” (Драган Стојановић) којом се изражава моћ речи говорника према описаном садржају у случају када је немоћ његовог деловања неизбежна. Надмоћна позиција говорника у комуникационој ситуацији обезбеђена је дистанцом и отклоном према ономе о чему се говори. Схваћена као фигура мисли, односно полифонијска фигура дискурса, где постоји размак између знака и смисла, реченог и мишљеног (Крешимир Багић), иронија пресликава принцип изокретања, инверзије, односно замене по некој врсти супротности. Тадићу иронија служи у афективној димензији читалачког чина, као могућност човекове заштите од зла (метафизичког и материјалног), док истовремено опстаје као још увек погодан вид разрачунавања са цензуром репресивног система, у чему можемо видети и њену политичку димензију (Линда Хачион). Показаћемо и на који начин она црпи своје значење из семантичког окружења и оствареног несклада са контекстом.

Azra A. Mušović

azramusovic@gmail.com

Departman za filološke nauke / Državni univerzitet u Novom Pazaru

MOĆ REČI – TRANSFORMACIJA *ILI* DEKONSTRUKCIJA HUMANOG U *KRVAVOJ ODAJI I DRUGIM PRIČAMA* ANDŽELE KARTER

Kontroverzna predstavnica britanske postmoderne Andžela Karter u kriptičnom maniru kaže: „Jezik je moć” (Angela Carter (1998), *Shaking a Leg: Collected Writings*). Nadrealizam, psihoanaliza, magijski realizam, uz elemente gotskog horora, apsurdna i fantazije u njenim pričama otvaraju vrata u jedan alternativni svet. Njena najuticajnija zbirka *Krvava odaja i druge priče* (1979) kombinuje vitalnost narativa bajke sa dubokim, suštinskim pitanjima savremenog doba. U kontekstu *psihoanalize* i *feminističke* kritike, rad se bavi dekonstrukcijom tradicionalnog predubeđenja o humanom koje je osnovni pokretač Karterove u ovoj zbirci. Kroz bajkoliku atmosferu sna, tretirajući psihološki relevantne spoznaje o identitetu i sazrevanju, ona snagom *reči* daje omaž nedokučivosti onog uvek aktuelnog promenljivog, iskonskog, metamorfnog faktora ljudske prirode. Moć reči Andžele Karter je *transformativna*. Svojim bogatim, baroknim stilom i arhaičnim, fantazmagoričnim izrazom bajke, *Krvava odaja i druge priče* komuniciraju sa književnim vremenima prošlim i budućim, pogađajući u centar svakog stereotipa, konvencije i tabua tradicionalnog. obraćajući se onom nesvesnom, predatorskom, neosvećenom u ljudskoj prirodi, Karterova svoje antropološko oko stavlja u službu feminizma, koji vodi do fragmenata *novog*, istančanijeg iskustva o samoj prirodi humanog. U maniru postmoderne, ona veruje da *pisana reč*, koja je samosvesna i kao takva drugačija forma humanog iskustva od stvarnosti, ima *moć* da dovede do spoznajne transformacije te iste stvarnosti i, kao takva, ostaje jedan od najuticajnijih književnih glasova britanskog kanona XX veka.

Predrag Novakov

predrag.novakov@ff.uns.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Novom Sadu

ENGLESKI MODALNI GLAGOLI I METADISKURS – IMPLICIRANJE STAVA DISKURSNIM MARKERIMA

Osim osnovne komunikativne funkcije prenošenja poruke, jezičke jedinice mogu imati i druge funkcije, poput ekspresivne, u okviru koje se uz činjenice eksplicitno ili implicitno prenose i stavovi i emocije govornika, a ponekad se jezička sredstva koriste i za pridobijanje ili ubeđivanje čitalaca ili slušalaca. Dakle, moć jezika manifestuje se, između ostalog, i kroz mogućnost da se jezičkim sredstvima utiče na oblikovanje stavova onih koji čitaju ili slušaju određeni jezički sadržaj. Tako se u okviru analize diskursa izučavaju diskursni markeri kojima govornik ili pisac želi da postigne određeni efekat ili naglasi svoj stav o proposicionom sadržaju iskaza; u takve markere tipično spadaju adverbijali, ali i modalni glagoli sa znatnim opsegom mogućih značenja i implikacija. Naime, kada se radi o impliciranju stava autora, posebno su relevantni snažni deontički modali (poput engleskog modala *must*), ali i deontički modali srednje jačine (poput *ought to* i *should*); uz njih, treba uzeti u obzir i epistemičke modale (poput *can*, *may*), kojima se sugerise validnost stavova koji se razmatraju. Polazeći od ovih postavki, istraživanje se usredsređuje na upotrebe engleskih modala u diskursu koje imaju za cilj impliciranje stava autora, a takve upotrebe analiziraju se u okviru korpusa sa primerima iz savremenog engleskog književnog teksta.

Slobodan Novokmet

slobodan.novokmet@isj.sanu.ac.rs

Institut za srpski jezik SANU

METAFORIČNA ZNAČENJA ŽIVOTINJSKIH NAZIVA U FUNKCIJI IZRAŽAVANJA MOĆI U SRPSKOM JAVNOM DUSKURSU

Predmet našeg rada je leksikološka i lingvokulturološka analiza životinjskih naziva u srpskom javnom diskursu koji u sekundarnim semantičkim realizacijama projektuju određenu poziciju moći, bilo da je u pitanju politička, ekonomska, vojna i sl. moć, kod čoveka ili nekog drugog pojma, kao što je država, kompanija i dr. (na primer, konceptualizacija Srbije kao „ekonomskog tigra”, „lava” i sl.) ili, s druge strane, upućuju na podaničke, pokorne i poslušne osobine kod čoveka (ovca, miš i sl.). Cilj nam je da se kroz analizirane primere utvrde relevantni leksički mehanizmi koji dovode do prenosa nominacije sa životinje na određeni pojam koji oblikuje funkciju moći kao određene snage, uticaja, siline i sl. U istraživanje uključujemo i lingvokulturološke aspekte koji treba da reflektuju aksiološke stavove srpske lingvokulturološke zajednice prema predstavnicima određenih životinja koji nose simboliku moći ili pak slabosti i podaništva i utvrde kulturološke okolnosti koje u srpskom javnom diskursu tvore mrežu simboličkih odnosa između čoveka (ili kakvog drugog pojma) i životinje na relaciji moć–slabost/podaništvo.

Melina Panaotović

melina.panaotovic@ff.uns.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Novom Sadu

OSPORAVANJE MOĆI REČI U STVARALAŠTVU TRI RUSKA PESNIKA

U poeziji V. Žukovskog, F. Tjučeva i I. Bunjina uočavamo tendenciju preispitivanja i revalorizacije uvreženih poetskih idioma o moći jezika. U odnosu na stavove engleske autorke Andžele Karter („Language is power”) ili pak na čuveni vapaj Branka Miljkovića („Ubi me prejaka reč”), navedeni ruski pesnici u svom stvaralaštvu osporavaju upravo jačinu reči (Bunjin, u stihovima „Zašto i o čemu govoriti...”, 1889), moć jezika da iskaže neizrecivo („Neizrecivo”, Žukovski, 1819), te afirmišu tišinu kao način organizovanja duševnog sveta (Tjutčev, „Silentium!”, 1830). Pored navedenih poetskih manifesta pomenuta tri ruska pesnika, u radu ćemo se osvrnuti na poetološki kontekst i vreme nastanka svake pesme od navedenih pesama (na primer, u slučaju Žukovskog, to će biti epoha stasanja ruskog romantizma, iako je u pitanju umetnički kredito zrelog Žukovskog), zatim na leksičko-intonaciono uređenje pesme, koje će nas dovesti i do smisaonih i emocionalnih opozicija, koje leže u osnovi praktično svakog pesničkog iskazivanja. Upravo svojstvo same opozicionosti (u našem primeru moć-nemoć jezika) da u sebi sadrži i iskazano i podrazumevano, te i afirmaciju i osporavanje, daje nam za pravo da zaključimo da u širem kontekstu, govoreći o nemoći jezika, ruski pesnici zapravo dopuštaju i postojanje onoga što oni sami u svojim navedenim lirskim tekstovima negiraju.

Velibor Petković

velibor.petkovic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

VERBALIZACIJA PRAŠTANJA U KNJIZI PRIČA *ANĐELI NEĆE SIĆI SA NEBESA* ĐORĐA LEBOVIĆA

Moć reči *oprosti* i još veća moć da se ona prihvati od onoga kome je učinjeno neko zlo ili nepravda tako što dolazi do iskrenog praštanja – retko se razmatra u književnosti i psihologiji. Motiv osвете mnogo je zastupljeniji u umetnosti, a psihoanaliza, potekla iz kliničke prakse, veću pažnju posvećuje bolesnim psihičkim fenomenima poput mržnje naspram pozitivnih emocija. Neočekivano, s obzirom na razmere zla u konoclogorima, o praštanju progovara Đorđe Lebović u devet priča objavljenih posthumno u knjizi *Anđeli neće sići sa nebesa*. Karakteristična je priča „Zli umiru vertikalno” o suđenju koje preduzima grupa logoraša prema kapou. Zajednička ideja da sude zlikovcu je prvo što žele da urade u slobodi i osuđuju ga na smrt. Moć reči da se zlo predstavi i osudi u ime čovečnosti daje snagu fizički slabim logorašima da oprostite svom dželatlu. Umesto izvršenja kazne, dopuštaju mu da se odmori. Moć praštanja ima samo žrtva, toga su lišeni svi koji su činili zlo. Iz pozicije traumatizovane žrtve, preživeli logoraši suočeni su sa počiniocima lišenim svemoći i ljudskih vrlina, prvenstveno sposobnosti da se bude dobar. Zbog toga je ovo praštanje i neka vrsta osвете kojom je žrtva psihološki obeštećena, a dehumanizovane zločince lišene govora stiže kazna i pre smrti.

Ljiljana Petrović

ljiljanalingua@gmail.com

Fakultet umetnosti / Univerzitet u Nišu

MOĆ REČI – HORHE SEMPRUN I PRIMO LEVI

Horhe Semprun i Primo Levi u delima *Pisanje ili život* i *Zar je to čovek* govore o svom zatočeništvu u nacističkim logorima kao o dubokoj ličnoj i kolektivnoj traumi. Potreba za pisanjem o onome što se dogodilo unutrašnji je imperativ autora koji promišljaju mogućnost verbalnog uobličavanja jednog ovakvog iskustva i njegove adekvatne recepcije. Semprun se prevashodno bavi unutrašnjom borbom, koja prati pretakanje psihičke povrede u reči: sa jedna strane, taj proces je lekovit jer dovodi do prevazilaženja traume, sa druge strane, on je destruktivan jer uvek iznova aktivira bolna sećanja. Primo Levi, sa svoje strane, naglašava ulogu verbalizacije u artikulaciji traume na kolektivnom nivou, kao i ulogu svedoka i svedočanstva kao etičkog akta. Detraumatizacija na ličnom i detraumatizacija na kolektivnom planu – dva su suprotna procesa: dok u prvom slučaju traumu treba podvrgnuti mehanizmu zaboravljanja radi psihičkog isceljenja, u drugom je treba upamtiti u što autentičnijem obliku da ne bi došlo do njene trivijalizacije. Samo je reč ta koja ima moć da preživljeno uobliči na adekvatan način i učini ga shvatljivijim i prihvatljivijim, kako za pojedinca tako i za društvo u celini. Rad se zasniva na teorijskim postavkama A. Asman, Š. Felman, R. Dilona, T. Kuljića, J. Risena.

Sanja Petrović

sanjapetrovi0@gmail.com

Filološki fakultet / Univerzitet u Beogradu

THE POWER OF TEACHER QUESTIONS AND ITS EFFECT ON CLASSROOM INTERACTION

The main goal of institutional English language learning in Serbia is achieving communicative competence. According to Swain (1985), it is not enough for a learner to be exposed to language. In order to learn he must be provided with many opportunities for “pushed” output. Teacher questions can provide such opportunities in institutional learning. Brown (2007) argues that, when challenged by the right questions, children have an opportunity to seek and discover their own meanings and interpretations that they otherwise may not be aware of. Based on the Socratic methods, using questions and answers to challenge, expose, and lead to new knowledge is a powerful teaching tool (Cheng, 2009). The nature of interaction in institutional second language learning has its own characteristics, since language is at the same time the tool and the object of instruction (Seedhouse, 2009). In this paper we will try to investigate what effects different types of teacher questions can have on student production and interaction. Firstly, we will present taxonomies of teacher questions used for quantitative research of the topic. Secondly, we will try to examine the nature of teacher-student interactions by using qualitative description and microanalyses of representative dialogues and see what skills teachers use to elicit, maintain and prolong student responses or exhibit control and power over the dialogue and inhibit any further interaction.

Aleksandra Popin

apopin@np.ac.rs

Violeta Janjatović

vvesic@np.ac.rs

Departman za filološke nauke / Državni univerzitet u Novom Pazaru

DA LI REČ PO SEBI IMA MOĆ? (HASANAGINICA I GERTRUDA GOVORE)

Na tragu poststrukturalista, postkolonijalista (na čelu sa Edvardom Saidom) i njihovog govora o stvaranju književnog kanona, te vezama između centra i margine, odnosno ideje da je moć naracije ili moć da se sa druge strane blokiraju pojedini narativi od velike važnosti za jednu kulturu – došlo je do značajnog preklapanja feminizma i postkolonijalizma. Oba ova stanovišta imaju za cilj preispitivanje kanona i uvrštavanje u njega nekih drugih, zanemarenih glasova. Revizije originalnih kanonskih tekstova i njihove adaptacije služe toj svrsi. U radu ćemo se baviti uporednom analizom adaptacije *Hasanaginice* iz pera Ljubomira Simovića i čuvene scene 3.4 Šekspirovog Hamleta, objavljene u formi kratke priče „Gertruda odgovara” (“Gertrude Talks Back”) iz pera Margaret Atwood. Gertruda je jedna od najintrigantnijih heroina svetske književnosti, kako zbog dvosmislenosti Šekspirovog teksta tako zbog činjenice da se njen glas u delu jedva čuje, što ostavlja prostora za brojna pitanja i tumačenja iz jedine ponuđene – dominantne perspektive: Hamlet svojim govorom potvrđuje moć jezika muškaraca. Atwoodova pokušava da pokaže mogućnosti moći ženskog govora, koje bi transformisale ustanovljene koncepte po kojima su osmišljavane žene u kanonskim tekstovima. *Hasanaginica* Lj. Simovića takođe dobija moć govora, što je praćeno i umnožavanjem reči ostalih junaka, po čemu je učinjen važan iskorak u odnosu na usmeni predložak. Uza sve to ide i činjenica da Simović porodično-tradicionalnom pridodaje i politički okvir. Međutim, ostaje otvoreno pitanje u kojoj meri se u ovom delu moć govora može izjednačiti sa moći delovanja subjekta (glavne junakinje). U radu ćemo ispitivati koliko, da li i na koji način ove adaptacije zaista utiču na kanon, odnosno relaciju centar–margina.

Бојана Раденковић Шошић

radenkovicbojana@gmail.com

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

ЈЕЗИК И МОЋ: ОГЛАШАВАЊЕ У ФАШИСТИЧКОЈ ИТАЛИЈИ

Двадесетогодишња фашистичка владавина у Италији (ит. *ventennio*) јесте честа тема истраживања не само историјских, већ и других научних дисциплина чија се интересовања заснивају на проучавањима фашистичке идеологије, пропаганде и културе. Посебну пажњу привлаче италијански језик фашизма, репресивне језичке политике које су доводиле до многобројних промена и њихове импликације у различитим друштвеним сферама. У овом раду анализиран је концепт фашистичке моћи у италијанском језику оглашавања на примерима штампаних рекламних огласа објављених у туристичким часописима тридесетих година двадесетог века. Језичке одлике италијанских реклама тога доба тумачене су у контексту фашистичке моћи и пропаганде које су се ослањале на неколико митова тадашње власти (античко порекло италијанске државе, врховну моћ и личну харизму вође, култ државе, питање италијанског идентитета, новог фашистичког појединца итд.). На примерима одабраних штампаних огласа анализирани су морфосинтаксички, семантички и реторички аспекти италијанског језика овог доба и најзначајнији фашистички концепти моћи. Резултати указују на разноврсна језичко-семиотичка средства представљања моћи, али и на бројне разлике између тада већ укореењене фашистичке идеологије и потрошачке идеологије у повоју.

Mirna Radin Sabadoš

mirna.radin.sabados@ff.uns.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Novom Sadu

SEIZING THE POWER OF THE IMAGE – INTERMEDIALITY AND EKPHRASIS IN FICTIONS TRACING HISTORY

The paper discusses the use of ekphrasis, defined as a vivid, often dramatic, verbal description of a visual work of art, either real or imagined, in the novels of Julian Barnes' *A History of the World in 10 ½ Chapters* (1989) and Don DeLillo *Underworld* (1997) as a demonstration of the interplay of form resulting in the power of the word in the world dominated by the image. The telling about an event generates a (mental) image as the intersection of ekphrasis (and the conventions of the visual medium) and the narration (the conventions of the verbal medium). It forms our perception, or the experience of the event, as an interplay of form as much as the content. The novels offer verbal accounts of the still images, (paintings, works of art), but also of the moving images (film, raw and edited) presented and positioned in a historical context and operating as historical artifacts showing us that the power of the word thus assimilates and redirects the power of the image. The power of the word resides in what we as a collective choose to remember, as much as in how we remember it. Both novels elaborate on the assumption that the formal features of the medium guide and structure the construct of memory, which subsequently becomes a history, both individual and collective. What is more, in their exposition of the intermediality that frames the process of remembering, they disclose this interplay of form (verbal and visual) as the core power operating as a historical metatext.

Биљана Радовановић

biljana.radovanovic@filfak.ni.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Нишу

УЛОГА И СНАГА МЕТАФОРЕ У ФИЛОЗОФСКИМ ДЕЛИМА

У овом раду се описује улога и значај метафоре, као књижевне стилске фигуре, у филозофском језику. Преиспитујемо у којој мери се, са којим циљем и код којих аутора, употребљава метафора. Основна теза коју покушавамо да образложимо и докажемо је да се метафора користи као моћно средство изражавања и саопштавања филозофских идеја у оним делима која спадају и у филозофију и у књижевност. Да бисмо илустровали основну тезу анализирамо употребу метафоре у Платоновим дијалозима, код Блеза Паскала и у делима егзистенцијалиста.

Милица Савковић

milica.m.savkovic@gmail.com

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

МОЋ НЕИЗРЕЧЕНОГ У КРАТКОЈ ПРИЧИ БРДА КАО БЕЛИ СЛОНОВИ ЕРНЕСТА ХЕМИНГВЕЈА

Предмет рада представља анализа кратке приче Ернеста Хемингвеја *Брда као бели слонов*. Циљ истраживања јесте доказати на примеру споменуте приче да се моћ језика у књижевности може огледати и у празнинама, односно неизреченом, а уз помоћ пажљиво одабраног пишчевог језика који за намеру има да упути читаоца на релевантне делове текста, и на крају заокружи причу у кохерентну целину. Символи којима бисмо посветили пажњу би били следећи: *бели слонов* који су од старта присутни у самом наслову али и надаље кроз целу причу и *абсинт*, алкохолно пиће које су критичари видели као битан симбол у причи. Упутићемо затим на симбол који представља *плодна долина реке Ебру* и са друге стране *јалова, сушом испошћена земља уз њу*. Ернест Хемингвеј је поред тога што је био представник америчког модернизма, био и представник и један од зачетника америчког минимализма. Као једну од основних карактеристика минимализма истаћи ћемо *неизречено* приказано кроз економичност у језику у тексту, што ће у даљем току рада користити циљу овога рада. Друга карактеристика коју ћемо анализирати јесте репетиција одређених речи или фраза у тексту како би писац указао на релевантност за тумачење приче. За теоријско полазиште користићемо *Теорију леденог брега* Ернеста Хемингвеја, затим студије Синтије Халет, Роберта Чарлса Кларка, и текст Ролана Барта, *S/Z*, али и студије других релевантних аутора.

Sofija Skuban

sofija.skuban@uns.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Novom Sadu

REČ, TIŠINA, SLOM: JEZIK KAO SREDSTVO USPOSTAVLJANJA MOĆI U KOMEDIJAMA PRETNJE I POLITIČKIM DRAMAMA HAROLDA PINTERA

Latentna borba za uspostavljanjem moći predstavlja jedan od lajtmotiva drama Harolda Pintera, budući da se pisac kroz čitavo stvaralaštvo bavi problemom dominacije, potčinjavanja i nejasnim odnosom agresora i žrtve. U skladu sa tim, rad će se baviti načinom na koji jezik služi kao sredstvo uspostavljanja i demonstracije moći, sa ciljem da pokaže da njegov značaj ne zavisi od nivoa na kom se odvija borba za dominacijom. Analizirajući rane Pinterove drame *Bez pogovora* i *Rodendan*, koje se klasifikuju kao komedije pretnje sa elementima apsurdna, kao i političke drame iz pozne faze piščeve karijere *Još jedno pred odlazak* i *Gorštački jezik*, rad će pokušati da ukaže na činjenicu da upotreba jezika u svrhu ugnjetavanja i manipulacije predstavlja jedan od ključnih elemenata Pinterove poetike, bilo da se kao tlačitelj u drami javlja pojedinac, grupa ljudi, politička organizacija ili čitava država. Eksplicitno i prikriveno verbalno nasilje, jezičke strategije poput ponavljanja i tautologije, apsurdni iskazi lišeni semantičkog značenja, ali i česta upotreba pauza i tišina predstavljaju karakteristične elemente pintereskog stila koji, pored ukazivanja na piščevu težnju naturalizmu, osvetljavaju i ulogu jezika u zauzimanju dominantne pozicije i (zlo)upotrebi moći. Jezik Pinterovih junaka, stoga, neodvojiv je od njihove želje za moći i dominacijom koja se, na ma kom nivou bila ostvarena, nameće kao glavni pokretač dramske radnje.

Svetlana Slijepčević Bjelivuk

s.slijepcevic@gmail.com

Institut za srpski jezik SANU

MANIPULATIVNA MOĆ DISKURSA POLITIČKOG SPOTA U PREDIZBORNIM KAMPANJAMA

Koristeći se kritičkom analizom diskursa, kao i kognitivnolingvističkom teorijom pojmovnih metafora, u ovom radu bavimo se manipulativnom moći diskursa političkog spota u predizbornim kampanjama od 2016. do 2020. godine. Manipulativna moć diskursa razotkriva se mikro i makro analizom spotova iz posmatranog perioda. Korpus za ovo istraživanje čine spotovi objavljeni u predizbornim kampanjama, emitovani na televiziji, ali i arhivirani na zvaničnim kanalima na Jutjubu. Od 1990. godine, referentne godine za početak demokratskih izbora, do danas, podžanr video-spota u okviru reklamno-propagandnog žanra u političkom diskursu umnogome se izmenio: tako je primećeno da se od 2016. godine obilato koristi kao deo predizborne kampanje, više se ulaže u produkciju, a postaje i tematsko-sadržinski razgranatiji. Sve ove promene podređene su političkim ciljevima, a oblikovane su prema manipulativnim i ubeđivačkim strategijama, koje su integralni deo reklamno-propagandnog žanra u celini. Cilj ovog rada jeste pokazati sva jezičko-stilska sredstva manipulativnog karaktera. Pokazalo se da se ubeđivački i manipulativni ciljevi u ovom diskursu postižu i različitim pojmovnim metaforama, ali i vulgarizacijom (korpus beleži spot kojim se tematizuje seksualna orijentacija izbornog kandidata), estradizacijom (javne ličnosti pojavljuju se kao promoteri političkih kandidata) i agresivnom samopromocijom.

Биљана Солеша

solasabilja@gmail.com

Медицинска школа, Крушевац

ТИРАНИЈА ПИСАНОГ – ДЕСТРУКТИВНА МОЋ ПАТРИЈАРХАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ПРОЗИ БОРЕ СТАНКОВИЋА

Предмет истраживања рада је страдање јунака у прози Боре Станковића. Концепт *писано* потиче из владајуће оријентално-исламске атмосфере у Врању Станковићевог времена, у чијој култури је у средишту мирење са судбином, уздржавање, подношење бола и патње, који постају синоними живота. Овакво понашање прихватао је православни свет, а именовано је исламским ставом *мактуб*, који у преводу на српски језик значи „писано”. Свесни апсолутне моћи патријархалне заједнице над појединцем, јунаци верују у вечитост и непроменљивост патријархалних закона, те како би поднели њихов терет позивају се на *писано*.

У уводном делу рада, ослањајући се на ставове Мишела Фукоа, Џудит Батлер, Клауса Рота, Марије Тодорове, Мирка Грчића, Љиљане Гавриловић, Владете Јеротића, дат је краћи осврт на патријархални културни образац и положај појединца унутар заједнице. У средишњем делу, интерпретацијом ликова из приповедака *У ноћи*, *Покојникова жена*, *Увела ружа*, *Они*, *Стари дани* и романа *Газда Младен*, истражују се деструктивни исходи моћи заједнице која је узрок индивидуалних трагедија јунака. Освртом на финална решења у завршном делу, закључујемо да је јунацима заједничко афективно, нагонски, немо сукобљавање са заједницом и помирење са поразом.

Циљ истраживања је да се разматрањем примера страдалих јунака продуби тумачење уметничке слике деструктивног деловања моћи заједнице и укаже на вишезначност речи и израза којима је илустрована.

Александра Стојановић

aleksandra.stojanovic@filum.kg.ac.rs

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

ЈЕЗИК, МОЋ, ПРАЗНИНА: ИДЕНТИТЕТ КАО ТЕКСТУАЛНИ КОНСТРУКТ У РОМАНУ *ПУТОВАЊА У СКРИПТОРИЈУМ ПОЛА ОСТЕРА*

Питање које се поставља током читавог романа *Путовања у скрипторијум*, а на које се никада не добија одговор јесте: *Да ли је соба закључана?* Остеров протагониста, господин Бленк (празнина, прим. прев.), у циљу откривања сопственог идентитета, преузима улогу детектива пратећи текстуалне трагове. Постструктуралистички теоријски оквир који укључује дела М. Бланшоа, М. Фукоа и Ж. Дериде, биће употребљен у анализи романа. Тумачећи собу као сам језик, питање закључаности исте наводи нас на разматрања о природи и улози језика у конструисању идентитета протагонисте. Наиме, рад тежи да одговори на питање да ли је протагониста романа заточеник језика одређен наративом, који је неко други о њему створио, и речима које су исписане на папирима у соби. Роман представља својеврсну потрагу – потрагу за значењем, идентитетом и правим речима. Символична је честа појава беле боје у тексту, као и име протагонисте, које указује на празан лист папира који тек треба бити исписан, или који, пак, представља брисање претходног идентитета и могућност уписивања новог. Господин Бленк јесте фигура без сећања, без јасно одређене позиције у текстуалном универзуму, стога и без моћи. Имајући у виду његове метафикционалне одлике, роман *Путовања у скрипторијум* може се тумачити као сам процес писања који истиче ауторову моћ да речима створи нове ликове и испише њихове животе на празном листу папира.

Нина Судимац

nina.sudimac@filfak.ni.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Нишу

ФУНДАМЕНТАЛНА ФРЕКВЕНЦИЈА ВОКАЛА КАО (НЕ)МОЋНО СРЕДСТВО У ИДЕНТИФИКАЦИЈИ РЕГИОНАЛНОГ ПОРЕКЛА ГОВОРНИКА

У раду је методама експерименталне фонетике испитивана вредност фундаменталне фреквенције вокала (F0) у два различита регионална варијетета српског језика како би се установило да ли овај акустички параметар можемо означити као (не)моћно средство приликом идентификације регионалног порекла говорника. У фонетским истраживањима фреквенција основног тона (F0) посебно је важан параметар описа јер промене које се уочавају на перцептивном плану представљају промену тонске висине (Bakran 1996). Вредности F0 могу утицати на процену регионалног порекла испитаника, те је у акустичкој анализи неопходно испитати и описати његову (не)моћ. У овом раду мерене су појединачне и просечне вредности F0 код свих говорника (N=20) пореклом из Ужица и Лесковца. Мерења су вршена у средишњем, најстабилнијем делу вокала, помоћу софтверског пакета за обраду говора (PRAAT, верзија 6.0.14, Voersma & Weenick 2016), а потом и обрађени квантитативним путем – SPSS (верзија 24.00): уз појединачне и просечне вредности F0, мерене су минимална и максимална вредности, медијан и стандардна девијација. Корпус је чинио кратак текст састављен од обавештајних реченица, без уплива икаквих емотивно ангажованих елемената како би се елиминисао утицај на вредности испитиваног параметра. Добијени подаци – просечне вредности F0 и распон фундаменталне фреквенције F0, упућују на чињеницу да се вредности испитиваног параметра разликују у односу на испитивани регионални варијетет, те да га можемо означити као моћан регионални маркер у идентификацији говорника.

Stojan Šoškic

stojansoskic98@gmail.com

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

THE LANGUAGE OF DOMINATION AND ALIENATION: SOCIAL DEIXIS IN THE FILM “TWELVE YEARS A SLAVE”

Steve McQueen’s 2013 film *Twelve Years a Slave* explores inter-racial and intra-racial conflict in the antebellum American south. The film adeptly employs several modes to illustrate these social divisions, from auditory to visual; however, this paper will focus solely on the textual mode, specifically on the use of social deixis in the film. The theoretical framework will follow the theory of social deixis laid out by Levinson and other pragmatists who added to his model of deictic expressions. As Levinson (1983) explained, social deictic expressions are those that “encode the social identities of the participants or the social relationship between them.” The paper will use the method of observation and documentation analysis to collect the data from the film. After all instances of social deixis have been identified, they will then be analyzed using a descriptive qualitative research method. The paper will distinguish between relational and absolute social deixis and investigate the purpose for which they are employed. Special emphasis will be placed on social deixis which expresses inclusion in or exclusion from a social group, as well as those expressions which signify social proximity or distance between two or more characters. The goal of this paper will be to show that sociopragmatics and pragmastylistics can be a rich tool for analyzing texts which explore themes of social conflict and repression.

Miloš Tasić

baulkarea@gmail.com

Mašinski fakultet / Univerzitet u Nišu

Dušan Stamenković

dusan.stamenkovic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

PRENOS MOĆI: TOPONIMI KAO METONIMI U POLITIČKOM NOVINSKOM DISKURSU

U radu se razmatra upotreba toponima kao metonimijskih prenosnika u političkom novinskom diskursu, sa posebnim osvrtom na različite diskurzivne strategije prenošenja moći i prebacivanja odgovornosti (uglavnom sa pojedinaca) na prostorne entitete. Za potrebe ovog istraživanja formirana su dva mala specijalizovana korpusa, sastavljena od članaka iz britanskih dnevnih listova *Gardijan* i *Telegraf*, koji su se bavili temom referendumu o izlasku Ujedinjenog Kraljevstva iz Evropske unije, tzv. Bregzit, i to sa različitih stanovišta. Centralni deo rada zasnovan je na induktivnoj (engl. *corpus-driven*) analizi ova dva korpusa, u kojoj su, nakon identifikacije svih metonimijski upotrebljenih toponima, obrasci metonimijskog prenosa najpre upoređeni sa tipologijom datom u radovima Markert i Nisim (Markert & Nisim 2003, 2009), a kasnije i tumačeni u skladu sa strategijom prostorizacije, pri čemu je posebna pažnja posvećena postupcima transfera moći sa pojedinaca ili događaja na prostorne entitete kroz upotrebu toponima, a najčešće u svrhu prebacivanja ili izbegavanja odgovornosti putem depersonalizacije iskaza. Jedan od najznačajnijih zaključaka jeste i to da je potrebno napraviti jasnu razliku između geografskih ili administrativnih entiteta, sa jedne strane, i političkih entiteta, sa druge strane, što nije urađeno u tipologiji koja je ovom prilikom korišćena kao polazna tačka istraživanja.

Милан Д. Тодоровић

milan.todorovic@filum.kg.ac.rs

Наташа А. Спасић

natasaspasic@filum.kg.ac.rs

Филолошко-уметнички факултет / Универзитет у Крагујевцу

ЈЕЗИК И МОЋ КРОЗ ПРИЗМУ ХУМОРА И САРКАЗМА У КВИЗУ *НАЈСЛАБИЈА КАРИКА*

У овом раду проучавамо на које начине се испољава хумор и сарказам у ТВ квизу *Најслабија карика* (енг. *The Weakest Link*) (америчка варијанта из 2020. године). Циљ проучавања ових структура јесте да се нагласи на које начине се користе ови елементи у поменутом квизу да би водитељка исказала своју позицију моћи у односу на такмичаре. Највећим делом посматраћемо моћ на микро плану. На корпусу који чине аудио и видео-снимци из пет епизода, циљ нам је на основу анализе говора: (1) издвојити језичка средства којима се говорник удаљава од саговорника и гради позицију моћи; (2) анализирати издвојене реплике са циљем уочавања (заједничких) карактеристика, образаца понашања; (3) уочити који су начини реаговања у наведеним ситуацијама. Анализом смо дошли до закључака да се позиција моћи остварује кроз: (1) игру речи како би се (суптилно) указало на слабости такмичара; (2) занимања или интересовања такмичара као основе за ироничне и саркастичне коментаре; (3) метајезик на рачун самог квиза, ТВ формата или опште поп културе; (4) хумористично-саркастичне коментаре о начинима на које такмичари међусобно остварују интеракције.

Nikola Tatar

nikola.tatar@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

LEGITIMATION IN ONLINE NEWS: THE CASE OF UKRAINIAN CRISIS

This paper takes as its main aim to indicate the power enabled by the discourse strategy of legitimation in online news articles on the crisis in Ukraine which can be found on the official website of the international edition of *The Guardian* in the *World News* subsection during February, 2022. In order to do so, two prerequisites have to be met. Firstly, the discourse strategy of legitimation and its four principal categories: (1) authorization, (2) moral evaluation, (3) rationalization, and (4) mythopoesis (Van Leeuwen & Wodak, 1999; Van Leeuwen, 2013), have to be elucidated. Compiling a corpus of news articles from the online edition of *The Guardian* is only the first step included in the second prerequisite. The following two steps of the same prerequisite incorporate analysing the aforementioned corpus and detecting instances of legitimation usage in it. Therefore, the paper will be of both qualitative nature because it will provide the analysis of the utilized strategy, and quantitative nature because it will seek to discover the exact number of examples in the corpus.

Sofija Todorović

sofija.tod3@gmail.com

Filološki fakultet / Univerzitet u Beogradu

**(NE)MOĆ REČI I BEKETOVSKI JUNAK U ROMANU
CRVENI PETAO LETI PREMA NEBU MIODRAGA
BULATOVIĆA**

Rad se bavi problemom (ne)moći reči i jezičke artikulacije apсурdnog, beketovski profilisanog junaka romana *Crveni petao leti prema nebu* (1959) Miodraga Bulatovića. Nonsensni govor junaka „vladimirovsko-estragonske” literarne provenijencije skitnica Petra i Jovana preuzima sve osnovne elemente beketovskog dijaloga. Obesmišljeni govor, njegova „infantilna perspektiva” i nemogućnost uspostavljanja autentične komunikacije dovode se u vezu sa tragičnim rasepom koji postoji u međuljudskim odnosima, s jedne strane, ali i u odnosu između čoveka i apсурdnog sveta, s druge strane. Budući da je nužna pretpostavka za uspostavljanje dijaloga u pravom smislu reči postojanje suštinskog *konflikta* (za koji je, opet, neophodno ispoljavanje autentičnosti, koju apсурdni junaci ne poseduju), nemotivisani govor *radi govora* razume se kao pokušaj simulacije pravog dijaloga: *pseudodijalogom* dostiže se samo *pseudoživot*. Iako okrnjeni govor junaka projektuje besmisao, reč, međutim, i dalje predstavlja primarni pokušaj osmišljavanja i popunjavanja praznine. Rad ima za cilj da ukaže na mogućnosti sagledavanja koncepta moći reči – i to s obzirom na njegova dva dijalektička pola – u odnosu sa drugim vidovima manifestovanja moći: pitanje verbalne komunikacije junaka-skitnica umnogome osvetljava njihov ambivalentan odnos i dinamiku međusobnog podređivanja, kao i specifičnu prostorno-vremensku dezorijentisanost i robovanje navici.

Tiana Tošić Lojanica

tiana.tosic@filum.kg.ac.rs

Filološko-umetnički fakultet / Univerzitet u Kragujevcu

THE POWER OF ATTRACTION: SO ADJ AS TO V CONSTRUCTION AND COLLEXEMES

Adopting the assumptions of usage-based construction grammar (Goldberg 1995, 2013), the paper aims to explore the grammatical construction so ADJ as to V with respect to the lexical items occurring in two different slots of the construction. The central idea of the theoretical framework is that syntactic constructions may be meaningful just like lexical items, and, hence, have the power to attract semantically compatible lexemes. This metaphorical power of attraction is, in fact, indicative of the level of construction entrenchment in the speakers' minds. The method applied is covarying collexeme analysis (a subtype of collocation analysis developed by Stefanowitsch and Gries 2005, Stefanowitsch 2013), a quantitative and corpus-based approach designed to identify pairs of words that occur together in the same construction more or less frequently than expected. The numbers thus obtained reveal which ADJ-V pairs are most strongly attracted and repelled by the given construction, but also shed light on the potential interdependency between the collexemes. The results are further utilized to discuss the semantic frame of the construction, as well as its discursive function.

Татјана Г. Трајковић

tatjana.trajkovic@filfak.ni.ac.rs

Филозофски факултет / Универзитет у Нишу

ИСКАЗИВАЊЕ ЗАПОВЕСТИ, ПОДСТИЦАЈА, МОЛБЕ У ГОВОРИМА КОСОВСКОГ ПОМОРАВЉА

У раду се анализом наратива из говора Косовског Поморавља указује на начине исказивања заповести, претње, подстицаја, упутстава, молбе. Обрадом примера из забележених дискурса уочиће се да се не ради само о формама императива, већ и презента, футура, којима се у различитим контекстима и са употребом различитих лица изричу облици некаквог забрањивања или допуштања, одвраћања или упућивања на вршење неке радње, затим, претње, обавезивања или клетве. Кроз моћ речи може се уочити моћ њеног носиоца – говорника или преносиоца, те се у целокупном контексту могу увидети и последице које она оставља: вршење или невршење исказаног, наређеног или препорученог. Примери оваквих наратива могли би се разврстати у неколико група исказа: 1. Заповести: *Ма л отвори врата*; 2. Забране: *Среда и петак тебе не ти се одобрава*; 3. Претње: *И прети: „Ће га исечем!” Ти викаш: „Не, нека, ће роди”*; 4. Клетве: *Ооо, ране ги изеле*; 5. Обавезе: *Жена мора око њега стално, да премива га, да га чисти, он набере цвеће, обавезно мора, сгг поготово, лето. Свако јутро мора она да га пречисти*; 6. Упутства: *На ојак, огањ гори, црепуљу вадиш, скинеш, туриш проју, па вршњик горе, покријеш са жар и пече се проја*; 7. Подстицаји: *Бди да видиш, да се подинеш*; 8. Допуштења: *Ја ћу да си месим, ја ћу све, а ти си очувај дете*; 9. Молбе: *Иди, синко, жив ти ја, да гу навадиш* итд.

Nataša Tučev

natas.tucev@filfak.ni.ac.rs

Anja Petrović

a.petrovic-18516@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

“THE POWER OF THE WRITTEN WORD”: LITERARY IMPRESSIONISM IN CONRAD’S *YOUTH*

Joseph Conrad’s famous statement in the Preface to *The Nigger of the “Narcissus”* – “my task which I am trying to achieve is, by the power of the written word... to make you see” – is often taken as a pithy expression of the goal of the impressionist movement in literature. It implies devising a method of writing which would enable the reader to visualize with special acuteness the scenes and events presented in a narrative. However, in his study *What Was Literary Impressionism?* (2018), Michael Fried proposes a new understanding of this movement which foregrounds the act of writing itself. Based on his analysis of the impressionists’ works, primarily those by Stephen Crane and Joseph Conrad, Fried argues that what these authors “make the reader see” is in fact the very scene of writing. As Fried maintains, the impressionists unwittingly and automatically metaphorize the action of inscription, the materiality and the production of writing, through motifs such as upturned faces, maps and charts, or the relation between visual and aural signifiers. The paper proposes to analyse Conrad’s well-known short story, *Youth*, by referring both to the traditional understanding of the power of words in impressionism, and to Fried’s post-structuralist one, with the emphasis on the following aspects of the writing process: erasure and inscription.

Robin Turner

robinst2@illinois.edu

Department of French and Italian / University of Illinois at Urbana-Champaign

**“VIOLENT ENFORCEMENT OF A CATEGORY VIOLENTLY
CONSTRUCTED” : THE POWER OF LANGUAGE AS
AN AGENT OF GENDER VIOLENCE IN RACHILDE’S
*MONSIEUR VÉNUM***

The publication of Rachilde’s *Monsieur Vénus* was met with much critique and scandal for its sexually explicit and transgressive storyline. In line with Decadent contemporaries, *Monsieur Vénus* caused distress among critics not only for the salacious relationship at the focus of the story, but also because no one seemed to quite understand what exactly the novel was about (Mesch, 2020). Namely, readers were left to wonder about the relationship between the perversions of its protagonists, and the imagination (or potentially shared perversions) of the author, a young woman not yet twenty-five years of age. Drawing on a theoretical framework anchored in theories proposed by Foucault, Wittig, and Butler, this project examines the construction of gender identities taken up in *Monsieur Vénus* through linguistic power and physical violence. Specifically, I argue that discursive transgressions of the gender binary are a disciplinary tool that dictates the value of gendered identities to certain bodies. Linguistic violence as a constructive agent of identity thereby serves to legitimize the physical violence that dictates the power dynamic of the novel’s romance, fueling the disdain, curiosity, and confusion of the novel’s readers.

Jelena Veljković Mekić

vmjelena@yahoo.com

Akademija tehničko-vaspitačkih strukovnih studija Niš – Odsek Pirot

(NE)MOĆ JEZIKA KAO ODBRANE OD ZLA U ROMANU *KUĆA SEĆANJA I ZABORAVA*

Filip David u romanu *Kuća sećanja i zaborava* postavlja pitanja porekla i prirode zla i pokušava da shvati kako je moguće živeti u svetu koji je dozvolio Holokaust i stradanje nevinih ljudi. Svestan nesavršenosti ljudske prirode, čovekove slabosti i poniznosti pred „zastrašujućom normalnošću zla” (Frojd), autor pokušava da dokuči, barem onoliko koliko je to pojedincu moguće, začuđujuće veze između preživljenog zla, sećanja, zaborava i jezika. U pokušajima oslobađanja čoveka od samomržnje i krivice bez greha iznedrila su se tumačenja koja se odnose na rekonstrukciju intimnih doživljaja i dekonstrukciju jezika i posttraumatskog diskursa. Slično Kišu, spajajući fikciju i autobiografsko štivo, David se opredeljuje za slikanje pojedinačnih sudbina, ispovesti i traumatičnih iskustava kojima potvrđuje da zlo postoji, vreba, čeka svoj trenutak i istovremeno uspešno izmiče pred svim pokušajima da bude opredmećeno ili iskazano postojećim jezikom. Semantičkom analizom rad teži da odgovori na pitanje snage i ograničenosti jezika i da dešifruje na koji način ovaj roman postaje svojevrсно svedočanstvo autorove utopijske ideje o stvaranju „novog jezika” kao moguće najjače odbrane od zla.

Maја Видовић

majuska55@hotmail.com

Клуб историчара Посавина, Република Српска

КОСОВСКИ ЗАВЈЕТ ИЗМЕЂУ ПОЕЗИЈЕ И ИСТОРИЈЕ

У формирању националног идентитета важну улогу играју завјети и митови. У дугим вијековима турске власти, као и данас, заједничка сјећања и заједнички идеали јесу оно што је људске заједнице чинило трајним и отпорним. Косовска битка и Косовски завјет у самом су срцу српске националне свијести, као и сјећање на Немањиће. Велики дио сјећања на неки догађај уткан је у народну свијест преко поезије. У раду је приказана снага завјета кроз историјску призму и поезију. Користећи се компаративном методом. Поезија доста утиче на обликовање појединих историјских догађаја, па самим тим и на објективно сагледавање историјске истине. У раду смо покушали добити одговор на питање: Колико је поезија, кроз пјесме о Косову, обликовала идентитет српског народа? Обрадили смо неколико епских и родољубивих пјесама, које говоре о Косову као судбоносном мјесту српског народа. Косовски, као и Светосавски, завјет чини срж нашег јединства, они спајају вијекове, генерације са генерацијама.

Jelena Vilotijević

jelena.vilotijevic93@gmail.com

Filološko-umetnički fakultet / Univerzitet u Kragujevcu

WEAPONIZED NARRATIVE AS A SOCIALLY SYMBOLIC ACT IN FRANK HERBERT'S NOVEL *DUNE*

Literary critics have previously discussed Frank Herbert's *Dune* with regard to eco-criticism (Herbert 2003), historicity (DiTommaso 1992), and state power (Viberg 2019). This paper will aim to unveil the narrative power structures surreptitiously established and perpetuated by the Bene Gesserit sisterhood, a seemingly apolitical scholastic order operating behind the scenes. Our methodological approach will stem from Frederic Jameson's definition of narrative as a socially symbolic act as well as Foucault's theories of power/knowledge and biopower. Coupling Marxism to Lacanian psychoanalysis, Jameson proposed three interpretative horizons, shuffling semantic structures of the text around its ideologically charged core. On the other hand, Foucault argued that power was at the heart of all social interactions, seeking to control the very forces of life and set them into productive coordination on the basis of knowledge. Since Bene Gesserit wield language in a deliberate, premeditated, and surgically precise manner, discourse can be observed as a control mechanism of a shadow, elitist political organization over an unsuspecting populace. Thus, the paper will strive to elaborate on the power of narrative in shaping social as well as political realities in *Dune*. Finally, since the object of our study is an all-female organization, the relationship between the female principle and exercising power can also be (re)considered.

Ana Vučićević

ana.vucicevic@filum.kg.ac.rs

Filološko-umetnički fakultet / Univerzitet u Kragujevcu

BUILDING (ACADEMIC) VOICES OF POWER: A CASE STUDY OF ACADEMIC BOOK REVIEWS

Book reviews published in academic journals stand for a highly evaluative written academic genre. Reviewers are expected to provide an expert assessment of different elements of the book thus offering their colleagues in academia guidance into different disciplinary content and new findings. In those terms, discourse of academic book reviews may become a resource of power within respective disciplines: the reviewed material can be acclaimed or discredited, promoted or demoted for various reasons by a single or multiple academic reviewers. In this paper we investigated whether discourse features of structure/organisation (as defined by Swales 1990 and Motta-Roth 1995) and stance and engagement (Hyland 2005) potentially contributed to the reviewers' voice of discipline authority and, hence, of power, in academic book reviews in Serbian published in *South Slavic Philologist* in the period 2000–2020. Organisation (positioning, emphasis, (re)cycling, omission) of information in reviews as well as more or less explicit conveyance of attitude and (in)directness in claims may effectively direct audience interpretation and establish the reviewer as a valid assessor and “figure of power” within the discipline. Preliminary independent structure and software (Sketch Engine) corpus-based analyses showed the reviewers used diverse organisational discourse patterns as well as predominantly features of stance in order to (c)overtly convey positive or negative evaluation of the reviewed books and, consequently, confirm their expertise in the field. In this sense, our preliminary conclusion was that with particular features of discourse inherent characteristics of the genre, such as evaluation in this case, can be effectively used to, more or less latently, establish the (academic) position of power.

Miodrag M. Vukčević

mvukcevic@fil.bg.ac.rs

Filološki fakultet / Univerzitet u Beogradu

(DE)IDEOLOGIZACIJA ANTIČKOG MITA O POVRATKU ZAVIČAJU: *FILOKTET* HAJNERA MILERA

Ideja o razvoju od mita ka logosu podrazumeva racionalizaciju idejnog sveta pomoću jezika. Prema tome, jeziku se pripisuje moć koja je svet najranije civilizacije u Evropi pretvorila u njen današnji oblik. Prilog namerava da na primeru jednočinke *Filoktet* dramskog pisca iz bivše NDR Hajnera Milera u hermeneutičkom pristupu isprati njegove ideje o perspektivi grčko-makedonske osnove helenske kulturne zaostavštine, kao i autorova razmišljanja o njenoj daljoj civilizacijskoj evoluciji. Posmatrano kao ogledni slučaj, mitska osnova jednočinke pesniku služi za stvaranje razlike u sklopu društvenih vrednosti između, s jedne strane, postojanja etičkih i moralnih sadržaja i, sa druge strane, njihove društvene organizacije. Doduše, funkcijom stvaranja smisla mitovi mobilišu društvo, ali se ideološko usmeravanje kroz društvenu organizaciju ostvaruje opet kroz jezik. U drami *Filoktet* Hajner Miler ukazuje na ograničenja mitskog doživljaja koji se jezički kroz istoriju beleži u paroksizmu, što poziva na razmišljanje o mogućnostima za ostvarivanje vrednosti i njihovu uzornost.

Sachin Wanniarachchi

sachinwanniarachchi1000@gmail.com

Department of Languages / Bhiksu University of Sri Lanka

A CRITICAL ANALYSIS OF THE LOCUS OF ENGLISH IN THE CONTEMPORARY SINHALA BUDDHIST ETHNOCRACY

With major references to Sinhala Buddhist ethnocracy, this paper investigates whether the necessity of the Sinhala Buddhist nationalists to question the position of English within the dominant ideology in Sri Lanka is possible with its recent solidification. Sri Lanka's return to Sinhala Buddhist ethnocracy which premised upon the presidential election of 2019, resulted in drastic socio-political changes in the local society. This return was expected to solidify and expedite the authority of Sinhalese, the national language spoken by the majority, while empowering the Sinhala Buddhist ideology. However, the contemporary Sinhala Buddhist ethnocracy couldn't disrupt the authority vested upon English in Sri Lanka, although the presence of Tamil, the language spoken by the minorities, has largely been questioned. Thus, the authority of English in Sri Lanka remains unchanged and unharmed. Based on the theories of Neil DeVotta and Suresh Canagarajah, the research was conducted in a government University in Sri Lanka where all the undergraduates are Buddhist monks. Twenty-five research participants were incorporated in the study and they were interviewed and provided with questionnaires. It was understood in the research that the formation of an ethnocentric society has drastically been hampered due to the unquestionable influence of English within the Sri Lankan society.

Ema Živković

ema.zivkovic@filfak.ni.ac.rs

Filozofski fakultet / Univerzitet u Nišu

EXERCISING POWER IN ONLINE DISCOURSE: IMPOLITENESS IN READER COMMENTS ON SERBIAN NEWS SITES

Online discourse represents an important part of human communication. When expressing their opinions in an online environment, people are empowered to be more direct, often without considering other people's face. The anonymity online gives them freedom to challenge and criticize authorities. In certain situations, they may even be offensive or impolite. The focus of this study is the manifestation of impoliteness in the comment section on Serbian news sites. Impoliteness is defined as a conflictive verbal face-threatening act that is purposefully delivered and is seen as an attempt to exercise power over one's interlocutor by causing offense (Bousfield 2008). The study adopts Culpeper's model (1996, 2011) of impoliteness strategies in order to examine and classify different types of impoliteness. It relies on the analysis of a small specialized corpus which consists of the data collected from reader comments on Serbian online news articles related to Novak Đoković being denied entry into Australia in January 2022 due to the men's number one tennis player not being vaccinated. Vaccination has been one of the most vigorously debated topics in both mass media and social media amid the coronavirus pandemic, so it is not surprising that this situation has sparked criticism towards the player. This is especially evident in the comment section because the anonymous settings make commenters feel more powerful than the authority figure and offer an opportunity to exercise that power by minimizing Đoković's authority through performing face-threatening acts. The data are analyzed qualitatively and quantitatively, using WordSmith Tools 6.0. This study reflects how Serbian language users engage in impolite communicative behavior by identifying the most common impoliteness formulas, as well as their function, and indicating distinctive features of Serbian impolite discourse.

JEZIK, KNJIŽEVNOST, MOĆ
Knjiga sažetaka
maj 2022

Izdavač

Filozofski fakultet u Nišu
Ćirila i Metodija 2

Za izdavača

Prof. dr Natalija Jovanović, dekan

Dizajn korica

Darko Jovanović

Prelom

Emilija Ilić

Format

CD-ROM

Izrada CD-a

Filozofski fakultet u Nišu

Tiraž

10 primeraka

ISBN-978-86-7379-588-1

**CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд**

81'33(048)(0.034.3)
81-115(048)(0.034.4)
82.09(048)(0.034.4)
81'42(048)(0.034.4)

НАУЧНИ скуп Језик, књижевност, моћ (2022 ; Ниш)

Knjiga sažetaka [Elektronski izvor] / Naučni skup Jezik, književnost, moć = Book of abstracts = Conference Language, literature, power, Niš, 06–07. maj 2022. - Niš : Filozofski fakultet, 2022 (Niš : Filozofski fakultet u Nišu). - 1 elektronski optički disk (CD-ROM) : tekst ; 12 cm

Systemski zahtevi: Nisu navedeni. - Nasl. sa naslovnog ekrana.
- Апстракти на срп. и енгл. језику. - Текст лат. и ћир. - Тираж 10.

ISBN 978-86-7379-588-1

а) Примењена лингвистика - Апстракти б) Компаративна лингвистика - Апстракти в) Компаративна књижевност - Апстракти г) Дискурс анализа - Апстракти

COBISS.SR-ID 65616393

Power as a concept can be viewed in all spheres that would open up too wide a field of study. Language and humanistic studies, at our traditional *Language, Literature, Power*, we choose to focus on the relationship between words and power in literature. Thus we remain in the domain wide as well as the neighbouring interdisciplinary participants to approach this general phenomenon from individual and original perspectives.

JEZIK, KNJIŽEVNOST, MOĆ

Moć kao koncept može se posmatrati u različitim disciplinama, ali to bi ipak otvorilo preširoko polje. U okviru redovnu međunarodnu konferenciju *Jezički aspekti društveno-humanističkih i njima graničnih nauka* kao i na odnos između reči i moći koji se odnose na književnosti. Tako bismo ostali u domenu istraživanja lingvističkih i književnih disciplina, kao i interdisciplinarnih oblasti, a ipak omogućili slobodu da se razlike prepoznaju u specifičnom kontekstu i pristup